

ŠIANDIEN IR RYTOJ

VAKARYKŠČIAI

priešai
Prancūzija ir Vokietija, atrodo, dabar bus suradusios vienybės kelią.

Paskutiniajame "Mažosios Europos" užsienio reikalų ministerių posėdyje Vokietija ir Prancūzija pasiūlė susivienijimui politinį planą, kurį Belgija, Olandija ir Liuksemburgas atsisakė priimti, kol dar nebaigtos derybos su Anglija, Italija diskusijose susilaikė.

Po šio nepasisekimo de Gaulle vienam ambasadoriui pareiškė:

"Jeigu taip, tai mes sukursime Europą tryse su Vokietija ir Italija. O jei Italija darys sunkumų kursime tik dviese su Vokietija. Pagaliau, juk tai svarbiausia".

Tur būtų, šiai prancūzų-vokiečių vienybės manifestacijai išreikšti, de Gaulle pakvietė šią vasarą triumfalinei kelionei po Prancūziją Vokietijos kanclerį Adenauerį.

DIDYBĖS

politikos realizavimas šiais laikais pasidarė nelengvas. O juk Liudviko XIV laikais Prancūzijos imperijoje saulė niekad nenusileisdavo. Prancūzai turėjo kolonijų visame pasaulyje ir jų kultūrinis gyvenimas buvo pačiame žydėjime. Tai buvo saulės spindėjimo laikotarpis, atspindėjęs Versalio rūmų kūryboje.

Bet vėliau jų imperija pradėjo trupėti. Ir kai dabar Prancūzija suteiks Alžirui nepriklausomybę, iš jos milžiniškos imperijos liks tik kelios salos Pacifike, džunglių gabalėlis Pietų Amerikoje, truputis smėlėto kranto Rytų Afrikoje ir viena negyvenamoji sala netoli Meksikos.

Tuoj po Antrojo pasaulinio karo prancūzų kolonijos Sirija ir Libanas gavo nepriklausomybę, keliais metais vėliau nepriklausoma tapo ir Indokinija, kuriai šiandien grėsia komunistinis pavojus. 1956 m. nepriklausomybę gavo Tūnisas ir Marokas, o nuo 1958 metų Madagaskaras ir visa vidurinė Afrika.

"KADA drambliai grumiasi, skruzdės miršta."

Ši kombodiečių patarlė nėra įrašyta į Jungtinių Tautų chartą, nors ir labai tikta. Ji su daugeliu kitų randasi rinkinyje, kurį surinko ir išleido Jungtinių Tautų ginkluotųjų pajėgų komiteto sekretorius pulk. Guinzbourg, pašventęs savo laisvalaikį įvairių tautų patarlių, kuriose nusakomas karas, taika ir diplomatija, rinkimui.

Atsargumas gerai nusako mas Madagaskaro gyventojų: "Nenusunk koją laivelio, kuris tau padėjo persikelti per upę." Dvigubą rolę mėgstantys vaidinti diplomatus apibūdžia kurdai: "Jie dalinasi laimikiu su vilku ir gailisi avies." Cinizmas geriausiai išreiškiamas prancūzų: "Pastatyk vieną žvakę Dievui ir vieną velniui."

Vienybė išreikšti tinka Dramblio kaulo pakrantės (Afrikoje) gyventojų patarlė: "Vienas pirštas negali pakelti akmenų." Diplomatai tinka kinų patarlė: "Tie, kurie turi geresnius dalykus pasakyti, ne visada gražiai kalba." Arabai sako: "Tie, kurie nori padaryti, randa priemonę. Kurie nenori nieko daryti, randa pasiteisinimą."

O Kongo negrai, dėl kurių Jungtinės Tautos įklimpo į skolas, sako: "Tas, kuris gatvėje vejasi nuogą beprotį, turi būti apsiėmęs, kitaip sunku bus atskirti kuris jų yra beprotis."

* SOVIETAİ, matydami Vakarų sąjungininkų nesutarimą patys pareiškė abejones dėl JAV autoritetingumo tolimesnėms deryboms Berlyno klausimu vesti.
* SOVIETŲ AMBASADA Washingtone išleido 240.000 dol. už atspausdinimą 750.000 knygų ir brošiūrų, platinamų JAV.

DIRVA

Nr. 55

Gegužė-May 11, 1962

Cleveland, Ohio

SMULKESNI PAAIŠKINIMAI APIE MODERNIAJĄ BAUDŽIAVĄ LIETUVOJE

Vilniuje leidžiamame Valtiečių Laikraštyje balandžio 29 paskelbta eilė smulkesnių paaiškinimų apie Lietuvos žemdirbių teises naudotis vadinamaisiais sodybiniais sklypais. Paaishkinimai dar kartą patvirtina vyraujančią nuomonę, kad priklausymas kolchozui yra tikra, tik šiek tiek sumoderninta, baudžiavos forma. Žymesni skirtumai tarp senosios ir dabartinės baudžiavos toki: 1) seniau iš baudžiauninko šeimos vienas ar du asmenys turėjo atidirbti dvare tam tikrą darbo dienų kiekį per metus, o dabar dvare (kolchoze privalo dirbti visi darbingi šeimos nariai, nepaisant, koks bebūtų jų skaičius, ir jiems visiems yra nustatytas darbo dienų minimumas, siekias iki 200 darbo dienų per metus; 2) seniau baudžiauninkas savo reikalams galėjo turėti kelis ar keliolika hektarų žemės, o dabar viena šeima, be skirtumo, kokio ji būtų dydžio, gali savo reikalams turėti tik šešis dešimtadalius hektaro (mažiau kaip pusantro akro), ir tas pats sklypas gali būti sumažintas, jei bent vienas šeimos narys pasirodo "nedrausmingas" ir neatlieka baudžiavos minimumo.

Kaip seniau, taip ir dabar baudžiauninkas negali be leidimo iš dvaro priklausomybės pasišalinti: jeigu jis neturi atleidimo rašto, jie niekur kitur dirbti nepriimamas. Tik į kitą kolchozą persikelti atleidimo raštai duodami gana lengvai, bet jei kas nori išeiti į miestą, dirbti pramonėje, kur sąlygos kiek geresnės, atleidimo raštai paprastai neduodama, o pramonės įmonėn yra uždrausta priimti į darbą neturintčius iš baudžiavos atleidimo raštų.

"Regina Mačytė", — rašo Valtiečių Laikraštyje, — "pati išėjo iš fermos (fermomis vadinami galvijų, kaulių ar paukščių auginimo ir naudojimo skyriai kolchozuose), norėjo gauti darbą mieste. Kolūkis neišleido, ir ji išsikėlė į kitą kolūkį".

(Į kitą kolūkį ją išleido, nes turėjo bėdos su ta 21

metų amžiaus mergina: suviliojo ji tėvu tinkantį senį, buvusį to kolchozo pirmininko pavaduotoją, dėl jos panorusį pamesti žmoną, su kuria jau 25 metus pragyveno).

Apie dabartiniams baudžiauninkams naudotis duodamus žemės sklypus, tame laikraštyje yra tokių paaiškinimų:

"Sodybiniai sklypai skiriami ne atskiriems šeimos nariams, bet visai šeimai (kolūkiniam kiemui). Viename name gyvenanti kolūkiečių šeima, nepriklausomai nuo šeimos narių skaičiaus ir giminstės ryšio, turi būti laikoma vienu kolūkiniu kiemu. Vienas kiemas gali naudotis vienu sodybinio sklypu.

"Kai kolūkiečių sūnus vedė arba dukterį ištekojo ir atsiskiria gyventi atskirai, ... (o tai gali būti įmanoma tik tada, jei nauja šeima pajėgi pasistatyti atskirą trobą — labai retai pasitaikanti galimybė) ... atsiranda pagrindas atsidalinusiai šeimai prašyti ūkinės knygos atskirais kiemais. Tuomet... nutaria duoti naujai susidariusiam kiemui atskirą sodybinį sklypą iš laisvos sodybinės žemės fondo.

"Jeigu vedė kolūkiečių vaikai... gyvena atskirai, naudojosi sodybinio sklypu, bet dėl kurių nors priežasčių grįžo gyventi pas tėvus, kitaip sakant, du kiemai susijungė į vieną, tai toks vienas kiemas gali naudotis tik vienu sodybinio sklypu.

"Įvairius pasikeitimus kolūkiečių šeimos (kolūkinio kiemo) sudėtyje — naujų narių atvykimą, išvykimą ir pan., — kolūkio valdyba būtinai privalo registruoti "Kolūkio narių ir jų šeimų apskaitos knygoje", ir tie įrašai turi atitikti apylinkės tarybos (vietinės administracijos) ūkinių knygų įrašus.

"Be kolūkio valdybos bei visuotinio susirinkimo kolūkietis negali išeiti dirbti ne kolūkyje. Tas pats liečia ir tą jaunuolį, kuris nepanor dirbti taip reikalingą kolūkiui traktorininko darbą. (Kalbama apie grįžusį iš kariuomenės jaunu-

lį, nesutikusį pasilikti kolchoze ir išėjusį dirbti į miestą. Jam, kaip grįžusiam iš kariuomenės, nereikėjo mieste parodyti iš kolchozo atleidimo rašto, tad darbą jis ten gavo, bet jo tėvams už sūnaus nedrausmingumą tapo sumažintas sodybinis sklypas).

"...vyrai, sulaukę 60 metų amžiaus, ir moterys, sulaukę 55 metų amžiaus, yra nedarbingo amžiaus ir privalomas darbdienų minimumas jiems nenustatomas. Tačiau ir sulaukę minėto amžiaus kolūkiečiai ir kolūketės pagal išgales stengiasi dirbti kolūkyje tokius darbus, kuriuos jiems paveda valdyba, ir (toki) išdirba daug darbdienų.

"Sodybiniai sklypai pasenusiems kolūkiečiams paliekami tokių pat dydžių, kokius jie turėjo, būdami darbingi ir dirbdami kolūkyje. Valdyba turi padėti pasenusiems ir nedarbingiems kolūkiečiams įdirbti sodybinio sklypus, skirti tam reikalui arklius ir inventorių. Sodybiniai sklypai pasenusių kolūkiečių šeimoms gali būti sumažinami tik šioms šeimoms prašant, o taip pat ir darbo drausmės pažeidėjų šeimoms, kitaip sakant, tokioms šeimoms, kuriose drauge su pasenusiais kolūkiečiais yra darbingų kolūkiečių, pažeidusių kolūkinę drausmę".

Vadinasi, seniems žmonėms sodybinis sklypas yra kažkas panašus lyg į "pensiją" tik tokiu atveju, jeigu jų namuose negyvena joks jaunesnis, darbingo amžiaus asmuo. Jei toks asmuo šeimoje yra, tai sklypas pareina grynai nubjau baudžiavinio drausmingumo: jei jis pabėgęs, ar nepilnai teatliks "lažą", ir iš tų nieku nedėtų jo senų tėvų ar dėdžių, ar uošvių sklypas gali būti atimtas ar sumažintas. Reiškia, baudžiauninkų drausmei palaikyti taikoma kolektyvinė šeimos (kiemo) atsakomybė. Nors ir "išstarnautas" sklypelis, seniems žmonėms nėra garantuotas, jei jų troboje gyvena dar kas nors

Gegužės 19 d. Korp. Neo-Lithuania Detroito švenčia korporacijos 39 metų sukaktį, kurią laukiama atvykstant korporantų, filisiterių ir svečių iš tolimųjų Amerikos ir Kanados miestų. Nuotraukoje naujoji Korp. Neo-Lithuania Detroito valdyba, kuriai pareigos bus perduotos per iškilmingą posėdį gegužės 19 d. Iš kairės: Mindaugas Gilvydis, Jūratė Petravičiūtė ir Vytautas Musteikis. J. Gaižučio nuotrauka

VAKARŲ KARINIS PAJĖGUMAS IR POLITINIS BLAŠKYMASIS

Valstybės Departamento pasekretorius George W. Ball viename savo pranešimų, geriausiai atsakyme State Departmento kritikams, pareiškė, kad JAV valstybių diplomatija esanti daugiau užimta nesantaikais Vakarų santarvininkų tarpe lyginant, nei sprendžiant klausimus "su tais, kurie ruošiasi mus sunaikinti". Ta proga jis paminėjo ginčus tarp Olandijos ir Indonezijos, Indijos ir Pakistano ir eilę kitų, kurie vargu ar atkreipia reikiamą visuomenės dėmesį.

George W. Ball taip pat atkreipė dėmesį į kritikų kondensuotą pastabą, kad anti-komunistinis pasaulis stovįs vietoje ar silpnėjęs. Į tai jis tvirtai reagojo pareiškimu:

"Dar niekad demokratinės jėgos Vakaruose nebuvo tiek galingos, kaip šiandien. Ir neat-sižvelgiant į laikraščių antraštes, jos niekad dar nebuvo tiek vieningos."

Sutikdamas, kad State departamento reputacija nėra per daug aukšta, jis kartu nurodo ir priežastis, kodėl taip yra. Pirmiausia, JAV diplomatai negalį susilyginti su ciniškais ir prityrusiais Europos diplomatais. Be to, visuomenė jei ir atsigavo nuo turėtų smūgių po vykusiomis išdavystėmis, vis dar nepasitikiama likusių tarnautojų neatatinkamumu statomiems reikalavimams.

Pripažindamas State Departamente esamus trūkumus, George W. Ball atkreipia dėmesį į tai, kad nesąs tai lengvas ir paprastas darbas "sulaikyti jėgas, kurios formuoja ateitį".

Vakarų nesutarimų vaisiumi pasidarė Berlynas, Washingtono politikai vadovaujantis Churchill'o patarimu, kurį savo pranešime spaudos atstovams pakartojo Prezidentas Kennedy - girdi, geriau vyriausybės kalbėtis, nei kariauti (better jaw-jaw than to war-war).

Kas atsitiks jaw-jaw nepasisekus, visi bijosi prasiartiti. Atrodo, kad war-war politika vistic dar lieka Maskvos monopolium.

Kalbant apie pastangas užtušti vis didėjančius Vakarų sąjungininkų nesutarimus, spaudoje keliama susirūpinimas jų didėjimu nėra be pagrindo. Nie-

kas neabejoja Vakarų kariniu pajėgumu. Tas pajėgumas skaičiais ir pasirošimu neabejotinas. Bet to pajėgumo panaudojimas vis tiek priklauso nuo politikų ryžto ir susiklausymo.

Vakarų karinis pajėgumas būtų leides užimti Berlyną, Balkanus, Čekoslovakiją antrojo pasaulinio karo metu, bet - kas jį sulaukė?

Turi problemų ir Vak. sąjungininkai Europoje. De Gaulle'is aiškiai nepatenkintas Anglijos skverbimosi į Europos Bendrąją Rinką. Anglijai įsimačius Europą nustotiant savo "asmenybės", sako De Gaulle.

Prancūzijos ambicijos tapti atomine galybe, vyraujančia Europos santarvėje, Vokietijos pastangos neprarasti Rytų žemių ir išlaikyti pozicijas Vakaruose, vis tai problemos, uoliai stebimos ne vien iš Washingtono, bet ne mažiau ir iš Maskvos.

Kur link kryps sprendimas, įdomu bus stebėti netolimoje ateityje.

ESTAS LAIMĖJO PULITZERIO PREMĖJĄ

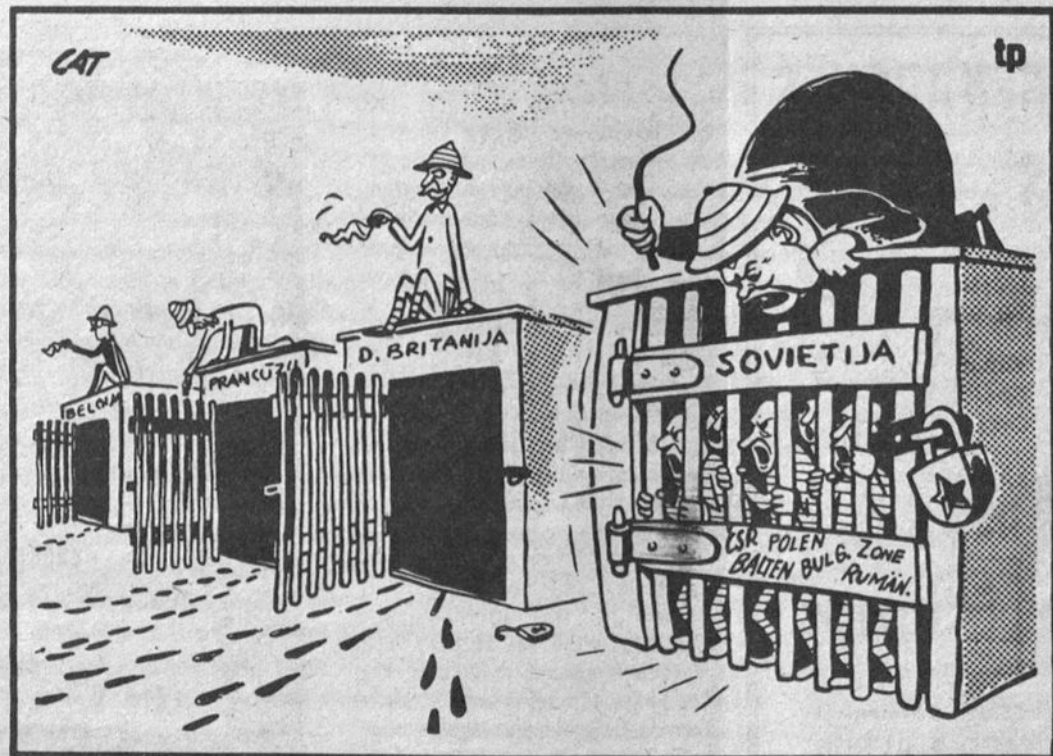
Pulitzerio premijas gavusių žurnalistų eilėje pasirodė ir estas Edmundas S. Waltmanas - dirbąs Hartford Times laikraščiui. E.S. Waltmanas yra karo metu iš Estijos pasitraukęs tremtinys. Premija jam paskirta už karikatūrą, vaizduojančią Fidel Castro, vedantį grandinėmis surakintą kubietį ir sakantį Brazilijos ūkininkui: "Tau, vyruk, reikia štai kokios revoliucijos".

KELIAUS Į MASKVĄ

Prezidento sekretoriaus Salingerio numatytoji kelionė į Maskvą, atidėliota nuo sausio mėnesio susilaukė naujo kvietimo. Investijų redaktoriaus kvietimas sausio mėn. buvo aptemdytas šalio karo dūmų, gi šiuo metu paskelbtas pakvietimas laikomas ženklu, kad tie dūmai kiek prasklaidyti. Nors Salingerio kelionei vengiama pridurti diplomatinę reikšmę, bet manoma, kad, jei niekas nesitiktų "gerų rezultatų", Washingtonas nebūtų tos kelionės patvirtinęs, o Maskva nebūtų atnaujinusi kvietimą.

* PREZIDENTAS KENNEDY pasmerkė komunistus už paliaubų sulaužymą Laose, kartupakaltindamas ir Laos vyriausybę, kad ta nudelsusi neutralios vyriausybės sudarymą.

* IZRAELIS iškilmingai atšventė savo 14 metų nepriklausomo gyvenimo.

- Rėkite visi kartu: "Galas imperializmui!"

iš jų vaikų ar giminių (ar net ir visiškai svetimų, kadangi "šeimos" požymis šia imamas dėmesin tik gyvenimas vienam "kieme", o ne giminstės ryšis). (LNA)

'SAVANORIŠKAS' ŽMONIŲ GRĮŽIMAS TĖVYNEN

V. MUNTERIO LAIŠKO REIKŠMĖ (6)

Jau beveik penketas metų, kaip iš Lietuvos, Latvijos, Estijos ėmė pasirodyti žinučių, kad tas ir kitas, arba greičiau tik vienas kitas iš daugybės, ešą "sugrįžę namo". Tai, visgi, bent kažkas grįžo! Kokia laimė! Koks turėtų būti jų džiaugsmas!

Tiesa, Lietuvoj, Latvijoje, Estijoje žmonės puikiai žino, koks ištikrųjų yra to grįžimo "džiaugsmas" būtų, palyginti, gana atviraipapasakotas viešai, per oficialią pačių bolševikų spaudą. V. Munteris, nors ir kažkokįBerijos įpėdinių vedžiojama ranka, apie tai parašė.

"Kad ir kaip gera buvo Vladimirė, tėvynė -- stiprus magnetas", -- tęsia Munteris savo laiška.

Štai, ir vėl didžiausias "rankos vedžiojimų" neapsižiūrėjimas! Tėvynė! "Tėvynė", anot maskvinių ideologų dabargiplati: nuo Rygos iki Vladivostoko! Kokia, anot jų, čia tėvynė -- sakysim, Latvija. O Munteriu net ir ne taip jau labai tolimas Vladimiras, kuriame, kaip Lietuvos žmonėms žinoma, kalėjime tapo numarintas ir Vilniaus arkivyskupas M. Reinys, ir buvęs Lietuvos ministeris pirmininkas kun. V. Mironas, kuriame taip pat buvo kalintas ir paskutinis Lietuvos ministeris pirmininkas A. Merkys, ten pat ir miręs, nors dėl visiškai sugriautos sveikatos iš kalėjimo ir išleistas, -- tas Vladimiras, kuriame "kad ir kaip buvo gera" (po trylikos metų kalėjimo!) visgi ne tėvynė. Jam, kaip ir visiems ištreimtiems į svetimus maskvinių imperijos kraštus, savo jį tikroji tėvynė -- stiprus magnetas.

Ar ne tas pats ir visiems tiems, kurie "savanoriškai" gauna kelialapius (tai yra, įsakymus) vyksti "komunizmo statyti" į tolimąją šiaurę ar tolimus rytus? Ar tai ne priverstinė žmonių emigracija, dėl kurios, prieš bolševikiniais laikais Pabaltijy kurį laiką buvusius, kvilinginiai propagandistai dar ir šiandienbelieja krokodiliškas ašaras?

"Kai 1959 metais", -- tęsia Munteris, -- "mums buvo paimti apribojimai gyventi Latvijoje, pirmai galimybė pasitaikius grįžome į Rygą. Skirtis su Vladimiru buvo nelengva, juo labiau, kad numačiau daugelį sunkumų, su kuriais mes turėjome susidurti Latvijoje. Jaučiau, kad čia mes negalėsime taip neskaudžiai tapti "savais žmonėmis", kaip Vladimirė, kad jį mus bus žiūrėta kaip į "buvusius", kaikas žiūrės su nepasitikėjimu, kaikas pikta, o dauguma -- abejingai".

Taiigi: beveik 20 metų prievartauti žmonės grįžta į savo gimtąją tėvynę ir iš anksto žino, numato, kad ta tėvynė taip pat ne mažiau išprievartauta. Sugrįžėlis jau nebesitiki čia pasijusti "savas žmogus", jis iš anksto žino, kad į "buvusius" (kalėjime) žmonės žiūri su nepasitikėjimu, ar net pikta, nes nežino, kodėl jie paleisti, kokia prasme jie "perauklėti", kam ir ką jie yra pasižadėję. Geriausi atveju, dauguma, būsią abejingi. Kodėl? Ogi, kur jie nebus abejingi, jei tų sugrįžėlių jie nei žino, nei žino. Juk tokioj Rygoj šiandien dauguma tokie, kurie prieš 20 metų vargu ar net žinojo,

kad ta Ryga išviso kažkur yra. Iš buvusių 380,000 Rygos gyventojų tenai tik dalelė belikusi, bet užtat kiek naujų "brolių"! Rygoj dabar gi ešą jau beveik 600,000 žmonių. Jie niekad negirdėjo apie tokius Munterius, tai kaip jie nebus abejingi... Gimnastis miestas per tą laiką tapo padarytas sugrįžėliui visiškai svetimas, niekad nekviestų "svečių" užplūstas ir užvaldytas. Kas gi tave čia besutiks išskėstomis rankomis, jeigu dar turi iluzijų ir kesiniesi kam nors pasisakyti, kad štai čia aš sugrįžau, čia mano namai...

Ne, "laimingai grįžusieji" begali tikėtis, kad jie čia turės progos tik lyg koki vaiduokliai darytis, bene pamatys kur nors išsilikusį savo praeities pėdsaką...

"Kiekvienam suprantama, kaip godžiai ir smalsiai žmogus, ilgas metus nebuves apžiūrėjęs miestą, kuriame jis praleido vaikystę, jaunystę, visą savo gyvenimą, kuriame jis dirbo, džiaugėsi ir kentėjo. Man jau teko būti Latvijoje (bet, matyt, ne Rygoje, kuri tebebuvo net ir pamatyti uždrausta) 1956-1958 metais per vasaros atostogas. Aš jau žinojau, kaip pasikeitė mano tėvynės gyvenimas. Bet mintis, kad mes būsimenereikalingi, nepaliko manęs. Ir štai aš vėl Rygoje".

"Miesto centre beveik jokių pakeitimų, tik keliose vietose atsirado skverai -- ten, kur namus sugriovė bombos arba sviediniai karo metu. (Toks genialus subombarduotų miestų atsistatymo būdas: pašalinai griuvėsius, užsėjai žolę, pasodinai kiek gėlių -- ir viskas!). Name, kuriame aš išdirbau 20 metų, dabar yra Latvijos Kompartijos Centro Komitetas. (Kompartija mėgsta užsienių reikalų ministerijas. Ir Lietuvos kompartijos centras tuojau įsikraustė į užsienių reikalų ministerijos patalpas Kaune. Tik kai išsikėlė į Vilnių, kur taip pat užėmė pačių moderniausius namus miesto centre, buvusią užsienių reikalų ministeriją perleido politinės institutui). Krito į akis gyvas eismas gatvėse, daugybė pėsčiųjų, gausybė mašinų, troleibusų, kurių anksčiau nebuvo. O pakraščiai visiškai pasikeitė. Čia išaugo nauji kvartalai".

Ir kaip neišgąs: reikėjo gi prisistatyti kokių nors pastogių maždaug trim šimtams tūkstančių prigužėjusių "vyresniųjų brolių", nepamirštančių priminti, kad "visi gyvuliai yra lygūs, bet kaikurie lygesni" (Taip Orwelio "Gyvulių ūkio" kaulės išaiškino kitiems gyvuliams lygybės dėsni).

Daugiausia mane nustebino Rygos kultūrinio gyvenimo intensyvumas. Padidėjo mokyklų skaičius (negali nepadidėti, jei žmonių prisirinko mieste beveik dvigubai). Greta universiteto, kuriame, palyginti su ketvirtuoju dešimtmečiu (t.y., su 1930-40 metais) mokosi pusantro karto daugiau studentų (vadinasi, per 25 metus studentų skaičius pakilo tik 50%), veikia politechnikos, medicinos ir kiti institutai (faktiškai iš universiteto išskirti technikos, medicinos ir kiti fakultetai. Rygoje pirma, šalia universiteto, buvo irgi dar dailės

Maironio pagerbimas Bostono Kultūros Klube. Pirmoj eilėj, pats vienas sėdi klubo pirm. dr. Bronius Baškys, už jo Kubiliūnienė ir Klimienė.

MAIRONIS BOSTONO KULTŪROS KLUBE

L.B. Bostono Lietuvių Kultūros Klubas, pradėjęs savo gyvenimą antrą dešimtmetį, kartą per mėnesį panagrinėja vieną ar kitą mūsų mokslo, meno ar visuomeninio gyvenimo problemą.

Reikšmingi ir būdingi reiškiniai, kad pastarųjų dviejų-trijų metų laikotarpį Kultūros Klubas praturtėjo lankytojų skaičiumi. Pvz., šio sezono susirinkimus lankė vis beveik šimtas moterų

ir vyrų. Malonu, kad į Kultūros Klubą veikia įsijungę visos būrys jau šioj šaly mokslus baigusių akademikų, kurie klubanateina su savo jaunom ir dailiom poniom. Ateina ir gana imponuojantis būrys studentų bei studentų. Berods, tai yra geri ženklai, rodo, kad Bostono Liet. Kultūros Klubas greit neišsikvėps ir ilgesnį laiką išliks tokiu sambūriu, kuriam nebus svetimi lietuvių kultūros reikalai.

Nesenai įvykusiame (IV.28) klubo susirinkime buvo prisimintas ir pagerbtas Maironis. Klubo pirm. dr. Br. Baškys padarė dailų įvadą į Atgimimo dainiaus pagerbimą ir dalyvius supažindino su vakaro paskaitininku prof. dr. Ant. Klimu, atvykusiu iš Rochesterio, N.Y. Dr. Ant. Klimas aukštuosius mokslus yra pradėjęs Lietuvoj, o doktoratą gavo Philadelphiajose Universitete. Jau kuris laikas jis yra asociate prof. Rochesterio, N.Y. Universitete. Iš pašaukimo jis yra kalbininkas, bet jo paskaita apie Maironį Bostoneparodė, kad labai arti prie jo širdies stovi ir liet. grožinė literatūra.

Bostone dr. Ant. Klimas kalbėjo tokia tema: Lietuva Maironio poemose. Jaunojoj Lietuvoj ir Raseinių Magdėj.

Savo paskaitoj jis pareiškė naujų ir įdomių samprotavimų. Pasiremdamas Maironio poemų citatom, Dr. Klimas sklandžia ir gyva kalba aiškino, kad Maironio "naktis be aušros" suprastina ne tik kaip carinės Rusijos 1795 m. atnešta priespauda, bet ir kaip lietuvių tautos miegas nuo Vytautinių laikų, nes, liet. aristokratai sulenkėjęs, ilgą amžių liet. kultūros ugdymu beveik niekas nesirūpino. Maironio mylimiausi kunigaikščiai buvę

DIRVA

— THE FIELD —
Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HEnderson 1-6344

Lithuanian Newspaper •
Issued in Cleveland every
Mon., Wed., and Fri. except
in case of Holidays • Pub-
lished by American Lithu-
anian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit)
• Editor-in-chief: Jonas
Čiuberis • Subscription per
year: \$10.00. Single copy 10
cents • Second Class Postage
Paid at Cleveland, Ohio.

Pre num erata metams:
\$10.00. Laikraštis išeina tris
kartus savaitėje: pirmadie-
niais, trečiadieniais ir penk-
tadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Jonas Čiuber-
kis, Vytautas Gedgaudas ir
Jonas P. Palukaitis.

Redakcinę kolegiją sudaro:
P. Bastys, E. Čekienė, A. Lai-
kūnas, R. Mieželis, V. Raste-
nis ir St. Santvaras.

Kęstutis ir Vytautas Didysis. Aplamai, dr. Ant. Klimo paskaita Bostone buvo įdomus ir vertingas darbas.

Muzikinę programos dalį, rūpestingai pasiruošusi, atliko sol. St. Daugėlienė, dukters akompanuojama. Ji padainavo Kad skausmas tau širdį ir Mano tėvynė, susilaukdamas nuoširdžių plojimų. Ant. Gustaičio dailiai supintą montažą iš Maironio gamtinių lyrikos su įsijautimu atliko akt. I. Nikolskytė ir Fel. Kontautas, akompanuojami komp. Jul. Gaidelio. Montažo režisierė - akt. Al. Gustaitienė.

Programai pasibaigus, buvo tradicinė kavutė. Šiomet ji kiekvieną kartą būna ypač rūpestingai paruošta, kutena gomuriškais kepsniais ir saldumynais.

L.B. Bostono Lietuvių Kultūros Klubą valdyba, kuri šį sezoną sėkmingai išvairavo pro įdomių ir vertingų programų rūpesčius, sudaro pirm. Dr. Bronius Baškys, sekr. inž. Ap. Treinys, išd. Eiva, tradicinių kavučių rengėjos p. Barūnienė ir p. Pretronytė - Izbičienė.

Ką ir besakyti, klubo lankytojai valdybai yra nuoširdžiai dėkingi už pastangas ir įdėtą darbą. Dar vienas šio sezono klubo susirinkimas įvyks gegužės mėn. 28 d., tose pačiose Tarptautinio Instituto Salėse. (St.S.)

Tradicinė kavutė ir poprograminiai pašnekėsiai Bostono Kultūros Klube. Kairėje kampe St. Grižė-Jurgėlevičius, dail. V. Vizūirda, dr. inž. J. Gimbutas, už jo Kačinskienė kalbasi su Kulbokiene, vidury į Giniuvienę nusigrįžęs dr. Baškys, už jo dr. J. Girmis, St. Santvaras, o dešiniame kampe Iz. Vasyliūnas, Vasilūnienė ir inž. Treinys.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE

APLANKYKITE

PARAMA

MIDWEST

MAISTO ir LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2515 West 69 St. Marquette Parke
Telef. RE 7-1731

SAV. J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAI
Čia gėrimus pirksite tikrai pigiai!
TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:

1. ASBACH URALT 5th 4.95
2. BISQUIT 3 star Cognac 5th 4.98
3. WHITE HORSE SCOTCH WHISKY 5th 4.98
4. MARTINI or MANHATTAN KVORTA ... 5th 2.98
5. GERMAN BRANDY 10 metų senumo 5th 4.39
6. DUJARDIN GERMAN BRANDY 5th. 5.29
7. LONDON DRY GIN 80 proof KVORTA 5th. 3.59
8. KRON-BRANNVIN AQUAVIT 5th. 3.98
9. IMPORT. PRANC. LIKERIAI 5th. 2.98
10. BORDEAUX pranc. vynai .. 5th 0.98

Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gėrimų žemiausiomis kainomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

• Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
• Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokejom kiekvieną sutaupytą dolerį.
• Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
• Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

"Leidžiami puikūs geografinio ir etnografinio leidiniai, skirti latvių tautos praečiai ir dabarčiai", -- baigia Munteris savo pasakojimą apie Rygos kultūrinį gyvenimą. Ir čia jis tiesą sako: tokios rūšies leidiniu Latvijoje (taip pat ir Lietuvoj) išleista graži ir neblogi. Geografija, etnografija -- bene vienintelės sritys, kuriose dar pavyksta išspręsti iš "lygesniųjų" sutikimą ir šiek tiek lašų kruopščiau parengtiems leidiniams išleisti. Todėl, kaip visi mato, bent šioj srity ir stengiamasi. Net ir kvilingai tokius darbus pagloboja, savo užstatytas sąžines besistengdami kuo nors apraminti. Bet ir tai iš "vyresniojo brolio" susilaukia pagrasymo pirštu ar kartais ir kuo įtikinamesniu: "Vaikai, neišdykaukit per daug!"

PETKUS

LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9
TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

Rašė Munteris ir visgi parašė, kokią išprievartautą Rygą ir Latviją jis rado sugrįžęs po dviejų dešimtmečių į paties pergyvento ir tebesitęsiančio prievartavimo. (vr)

PARENGIMAI IR VISUOMENĖ

Bendradarbiai iš kitų miestų, padėję visas pastangas, kad parengimų, koncertų, sukaikių pasisiekimui gelbėtų ir skelbimai (nemokami!) bei raginimai laikraštyje, — dažnai po įvykusio fakto nusiskundžia visuomenės atšalimu, nesidomėjimu ir visais kitais žmogaus pasyvumo ar nerangumo atributais.

Gali būti dalis ir tiesos tuose nusiskundimuose, bet tik dalis. Didesnės dalies parengimų nepasisekimui priežasčių reikėtų paieškoti pačių rengėjų nesugebėjime suprasti visuomenės skonio, jos reikalavimų ir jos fizinio pajėgumo eiti į per dažnus parengimus. Tuo labiau, jei jie ruošiami tik tam, kad pateisinti valdybos ar komiteto prievolę bent kartą į metus suruošti parengimą, kaip dažnai rašoma, "įždo papildymo" tikslais. Taigi, visuomenė privalo eiti, arba lieka pasmerkta nesidomėjimu "gyvybiniais lietuviybės" reikalais.

Amerikoje organizacijos papildo savo išdus laikantis principo, kad norint gauti, reikia ką nors ir duoti. Lietuviškoji visuomenė, iš kurios organizacijos stengiasi savo dažniais parengimais išrinkti "netiesioginius mokesčius", nėra tokia naivi, kad lakstyti iš vieno parengimo į kitą tik todėl, kad jis rengiamas "įždo papildymui".

Einant į parengimą kiekvienas tyliai pagalvoja: ar skirtos man išlaidos bus dalinai atlygintos bent moraliniu pasitenkinimu. Ar teks bent kiek džiaugsmo išsinešus malonius įspūdžius iš kultūringai suorganizuotos programos, ar pakels bent momentui nuotaiką ir viltį dėmesio vertos rengėjų ir programos dalyvių bendros pastangos.

Visam kam turi būti rimtai pagrįstos ir pateisinamos priežastys. Jomis privalo remtis ir parengimai. Be abejo, kad parengimus ruošiant esama ir materialinių sumetimų. Tokių parengimų pajamomis remiasi mūsų lituanistinės mokyklos išdai (tai tėvų "netiesioginiai mokesčiai"), panašiomis pajamomis remiasi daugelio kitų organizacijų veikla.

Gyvenimas jau įrodė, kad pasisekimą turi tokie parengimai, kurie patraukia visuomenės dėmesį ne tik pačių rengėjų tikslais, bet savo turininga, kultūringa programa, gera organizacija. Šitoji taisyklė yra ne kartą jau pasitvirtinusi. Organizacija turi savo tikslus ir jie visiems žinomi. Bet savo tikslą ir paskirtį privalo turėti ir parengimas, kaip toks.

Ar tas tikslas pramoginis, ar kultūrinis, politinis ar auklėjamasis, bet jis privalo būti ryškus, jei iš jo tikimasi naudoti ne tik rengėjams, bet ir tai visuomenės dalelei, kuri savo "netiesioginių mokesčių" dažnai nebemato prasmės švaistyti.

Tokiais sakykime, tikslingais parengimais jau iš seno yra pasižymėjusi Dirva. Ir ši subatvakarį atėję į Dirvos parengimą Clevelando lietuviai galės vertinti ir atskirti, kada dalinamasi su rengėjais ne vien sunkiai uždirbtu doleriu, bet ir moraliniu pasitenkinimu, kad tas doleris nebuvo veltui išleistas, kad grįžti namo pakilia dvasia. Viso to garantija yra Chicago Scenos Darbuotojų Sąjungos suburtas darnus vienetas, tiek daug pasidarbavęs, kad jo pasirodymas scenoje pateisintų ne tik rengėjų, bet ir jo paties įdėtą darbą ir pasišventimą. Suburtomis jėgomis su Jaunimo Centro Studentų ansambliu, svečiai iš Chicago žada ir Clevelando lietuviams suteikti retą progą pasidžiaugti lietuvių scenos darbuotojų laimėjimais.

Parodytas Clevelando visuomenės susidomėjimas chigiečių vizitu jau dabar rodo, kokių parengimų visuomenė trokšta, kokius parengimus ji remia. (jė)

NE TIK ORIENTALIŠKA, BET IR LENKIŠKA...!

Siunčiu iškarpa iš "Consulting Engineer" balandžio mėn. numerio. Palyginkite šią Orchard Lake statoną Our Lady koplyčią su Dirvoje balandžio 16 d. atspausdintu Chicago N.P. Šv. Panelės lietuvių parapijos statomos bažnyčios paveikslu. Atrodo, kad naujoji Chicago lietuvių bažnyčia bus ne tik orientališka, bet taip pat labai panaši į šią bene lenkų(?) parapiją archit. Walter J. Rozycki iš Detroito suprojektuojant koplyčią.

Šia proga dar norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į Technikos Žodyje (1962, Nr. 1) paskelbtą specialistų kritišką pasisakymą apie minėtosios Chicago Brighton

Our Lady bažnyčios projektas arch. W.J. Rozycko.

Parko lietuvių bažnyčios projektą.

J. Gimbutas
Boston

KOKIOS SPAUDOS ATSTOVŲ?

Dirvos balandžio 30 d. numeryje įdėta įdomi A. Gulbinsko nuotrauka po kuria padėtas taip pat įdomus parašas: "Spaudos atstovų stalias, nesusiilaukęs svečių..." Iš straipsnio teksto sužinome, kad tų spaudos atstovų nesusilaukta lietuvių literatūros vadovėlių krikštynose.

Perskaičius tas eilutes, kyla neaiškumų: kokios spaudos atstovų ten nesusilaukta, kas tuos atstovus ten kvietė. Aš žinau žmogų, kuris yra dviejų laikraščių nuolatinis bendradarbis Chicagoje (ir beveik vienintelis), bet jis apie šį įvykį sužinojo tik po tų krikštynų. Taip pat ir šių eilučių autorius, kelių laikraščių atstovas Chicagoje, turėjo progą apie įvykį paskaityti tik iš kitos spaudos.

Taigi ką nors rašant, ar ruošiant parašus po nuotraukomis reikėtų būti kruopštesniems ir nekalbėti plačiomis frazėmis, o labiau konkretizuoti. Jeigu jau rašomi "spaudos atstovai", tai

'Paskendęs pasaulis' ir dabartis

Šiomis dienomis knygų rinkoje jau pasirodė žinomo Amerikos lietuvių laikraštininko, Dirvos bendradarbio Bronio Railos knyga "Iš paskendusio pasaulio". Knyga turi 434 psl., kaštuoja 5 dolerius, išleista Chicagoje. Jos turinį sudaro parinktųjų autoriaus straipsniai, essay, kritika ir kronikos iš 1946-58 m. laikotarpio.

Bronys Raila laikomas vienu iš spalvingiausių lietuvių rašto darbininkų, ypač publicistikos ir kritikos srityje. Pirmasis jo pokarinių rašinių rinkinys įvairiomis mūsų politikos ir visuomenės gyvenimo temomis išėjo 1960 metais ir buvo pavadintas taikliu vardu — "Tamsiausia prieš aušrą". Dabar ką tik pasirodęs antrasis tų pačių rašinių tomas pavadintas "Iš paskendusio pasaulio". Jis toliau rutulioja panašias temas, bet yra ir skirtingas. Jame, tarp kitko, duodama plati ir pikančiška gen. S. Raštikio atsiminimų kritika, taip pat daug vietos skirta lietuvių intelektualų problemoms ir t.t.

Dirvos Redakcija, norėdama daugiau supažindinti skaitytojus su knygos paruošimo ir išleidimo aplinkybėmis ir pačio autoriaus nuomonėmis, kreipėsi į B. Railą su keliais klausimais, į kuriuos jo atsakymus čia spausdiname.

— Kaip autoriaus žvilgsniu žiūrėtumėt į "Paskendusį pasaulį"?

— Jei ši knyga būtų meno veikalas, neturėčiau nei drąsos, nei teisės į tokį klausimą atsakyti. Bet kadangi knygos turinį sudaro daugiausia politinės, visuomeninės, taip sakant, "publicistinės" temos, mano teisės darosi kiek laisvesnės ir baimė mažesnė.

Lietuviškasis "paskendęs pasaulis" ir šiandien tebėra sudėtingas, jautrus ir įvairiaspalvis. Mano abiejų knygų tikslas buvo savarankiškai nupiešti prabėgusių ir dar tebegaruojančių laikų paveikslą, kiek tai įmanoma vieno žmogaus akiratyje tokiais metais, kada tik retas laisvojo lietuviškojo rašto darbininkas tėra galėjęs dirbti savo įprastoje profesijoje.

Pirmoji "Paskendusio pasaulio" dalis — apie mūsų tremties diplomatinės rimtos ir linksms klumpakojus — natūraliai turėjo įeiti į "Tamsiausia prieš aušrą", bet pateko įvadui į antrąją knygą, grynai dėl techninių susikirstymo aplinkybių... Skyrius, liečiantis gen. S. Raštikio atsiminimų kritika, man teikė, įtrašant, daug malonumo kiek pabrėžti po mūsų paskendusio pasaulio tyvuliuojančias balas... Paskutinis skyrius — 22 "akimirksnių kronikos", parinktos iš pastarojo pusantro dešimtmečio laikotarpio ir liečiančios labai įvairias temas, — manepakartotinai grąžino į šiltus ar skaudžius išgyvenimus. Jos viskurstė įsitikinimą, jog šia kryptimi gal daugiau reikėtų sukurti "žurnalistinę kūrybą" ir ją tobulinti. Jausčiaus moraliai atlygintas už

suprantama, kad liečiami visi Chicagoje gyvenantieji nuolatiniai spaudos darbuotojai. O gal kiti supranta tik kelių laikraščių "išrinktuosius" žmones? Tada gal jau derėtų įvardinti laikraščius ar asmenis, kad būtų žinoma, kokie yra tie "darbštieji" spaudos atstovai.

Ed. Šulaitis
Chicago

KELEIVIS... SU KOMUNISTŲ INTERNACIONALU...

Visi prisimename, kai socialdemokratų žurnalas Darbas išspausdino Šalčiaus-Almaus (dabar komunistinėje LAISVĖJE "Zieniaus") komunistinį rašinį.

Dėl to išlėkė DARBO redaktorius J. Kiznis, o DARBAS sustojo.

Dabar, gegužės 2 d., Nr. 18, matyti gegužės pirmosios dienai, — Bostone einas socialdemokratų savaitraštis KELEIVIS išspausdino... komunistų internacionalą.

Socialdemokratų KELEIVĮ redaguoja kitados Šiauliuose gyvenus J. Sondeckis, dabar — J. Sonda.

Tarp kita ko, J. Sonda neseniai kažkieno buvo įtrauktas į lietuvių delegaciją pas JAV prezidentą.

V.A.
Boston

savo kuklias pastangas, jei šio žanro tęsimui ir gerinimui sudominčiau nors vieną kitą mūsų jauniausių žurnalistinė atžalą.

— Kokį "paskendusio pasaulio" temų ciklą laikote sau pačiam įdomiausiu?

— Jo kaip tik dar nepaminėjau. Tai — "Kudirka ir liberalai"... Formos atžvilgiu šis ciklas, dešimties, yra mažiausiai išbaigtas, su daugiausia spragų, trūkumų ir ydų. Pati lietuviško tautinio liberalizmo problema daugeliui tebėra miglota, išskyrus labai teigiamą Santaros bandymą prieš porą metų išleidžiant "Lietuviškąjį Liberalizmą". Ši tema nuodugnai ir kūrybiškai dar neišnagrinėta. Man asmeniškai lietuvių liberalų santarvės, liberalų ir klerikalų konflikto problemos yra vienos iš pačių patraukliausių ir jautriausių per pastaruosius 25 metus. Ir tuo pačiu metu — sunkiausias, tragiškiausias, nesėkmingiausias, galėjusios išsunkti paskutinį ūpo bei pasiryžimo lašą apie jas toliau besvajoti...

Ir iš teisybės, ne tiek teorinių ty problemų raizgymas man atrodytų pirmoje vietoje, o praktika. Būtent tai, ko mūsų politiniame ir kultūriname gyvenime jau dabar, net užsienyje, galima pasiekti. Šiuo atžvilgiu esu itin nemoderniškas: priskirčiau save į tą Amerikos lietuvių tautiečių srovę, kuri čia be didelių teorijų ir painių išvedžiojimų nuo XX amžiaus pradžios buvo pusėtinai vaisinga tautinio liberalizmo puoselėtoja. Bet per pastarus dešimtmečius tautinė liberalinė srovė ir čia Amerikoje ir ten Lietuvoje tapo apgailėtina bergždžia ideologinės evoliucijos srityje ir labai nuobodi diskusijose tais klausimais.

Aš sąmoningai į savo knygą norėjau įvesti tik vieną kitą laisvesnės minties kibirkštį. Vengiau ko daugiau, žinodamas mūsų aplinkos pilką tikrovę: juk tokia bala aplinkui, toks bukurmas, konservatyvumas, apsamanojimas ir kvailumas. Ir neslėpsiu, — vis dar neturiu daug vilties, kol kas nematau jokios sveikesnės prošvaistės.

— Kaip pasisekė šiais sunkiais lietuviškais knygais laikais sutvarkyti tokių stambių tomų išleidimą?

— Tokio turinio ir pobūdžio knygos, kaip "Tamsiausia prieš aušrą" ir "Iš paskendusio pasaulio", niekad nepriklauso prie vadinamųjų plačiai skaitomų veikalų. Tad kaip beveik kiekvienos knygos, taip ypač tokių knygų leidimas dabartinio gyvenimo sąlygomis tegali būti aiškiai nuostolingas. Visi, kurie dar yra knygų leidimo "biznyje", tat gerai žino iš anksto. Taigi, surasti joms entuziastingas leidejas būtų labai sunku.

V. Vijeikio patartas, sugalvojau tam tikslui sudaryti "bendrovę" — Srovę, kurios "akcininkais" tuo tarpu buvo tik pus-trečio asmens. Vienu metu bandžiau pritraukti daugiau chigiečių, bet visiškai nepasisekė. Niekas neparodė tikro noro prisidėti nei pinigų, nei darbu ar

platinimo pagalba. Keturius penktadalius išlaidų parūpinau pats. Pirmajam tomui gavau kiek aukų iš p. J. Bačiūno ir B. Budgino, kuriems už tai reikšiu gilią padėką.

Bet antrajam tomui leisti paramos nebepavyko iš niekur gauti. Tada pasielgiau taip, kaip neseniai iš manęs reikalavo Brooklyn "Vienybė": ėmiau ir atidariau savo paties kietai užrauktą (na, ir žinoma labai pilną...) pinigė, o kadangi vistik dar trūko, tai pasiskolinau. Visas skolas pasižadėjau grąžinti per tris metus. Jei tik sveikas būsiu, grąžinsiu, — atidirbsiu muskulais, nors tai jaučiamai lėtins naujų dalykų rašymą. Bet argi tai kam nors dabar svarbu?...

— Ar neprisidėjo jūsų ideologiniai draugai ir šiaip gerbėjai, kurių, kaip laikraštininkas, jūs nemažai turite?

— Labai vertinu savo ideologinius draugus ir ypač gerbiu gerbėjus, jeigu tokių dar yra. Bet prie knygų leidimo nei vieni nei kiti neprisidėjo. Be abejo, jie gal nebūtų griežtai priešinę skaityti mano straipsnius ar gauti knygas už dyką, kaip davana, — bet kad prisidėtų prie jų išleidimo, tai kur jūs matėt tokius pokštus? To nei laukiau, nei tikėjau, ir atsakymas yra "Iš paskendusio pasaulio" tome.

Mat esu nacionalas ir liberalas, taigi priklausau tai vadina-majai "atdarajai lietuvių visuomenės grupei", kur knygų rašymo ir leidimo reikalais pučia žvarbūs vėjai. Čia kultūrinių bei intelektualinių vertybių ir pastangų organizuotas puoselėjimas yra neįprastas, itin retas dalykas. Niekas tam neturi atliekamų lėšų. Knygas rašyti ir leisti laikoma nesvarbiu reikalu ar stačiai pamėšimu.

Ir aš, iš teisybės, nors-rašiau dabarčiai, bet knygą leidau tik ateičiai. Žinau, kad devyniems dešimtadiam dabartinės lietuvių visuomenės Amerikoje ar Kanadoje visos tos temos ir problemos aiškiai nereikalingos, bereikšmės ir neįdomios. Esu įsitikinęs kad tie mūsų laikų piešiniai gal bus daugiau įdomūs, reikalingi ir išperkami tik po dviejų ar trijų generacijų ar net dar vėliau. Ir nebe čia, o tenai, Lietuvoje, kada ji bus vėl laisva. Kai maždaug nė vieno iš mūsų nebebus gyvo. Man atrode verta tam tikslui daugiau padirbėti, paaukoti laiką, jėgas ir šiek tiek lėšų. Ir ta auka niekam šiandien neatrodo auka, nes už ją negalima gauti nei iš Balfo, nei iš Alto, nei iš bet kio kito fondo pažymėjimų ar padėkos laiško.

— Ar turite daugiau spaudai paruoštų rankraščių ir ar galvojate juos panašiu būdu išleisti?

— Knygų daugiau pats nebeleisiu. Šis pamėšimas man per sunkus ir per brangus. Bet per pastarus trejetą metų šį tą rengiau spaudai, nors ne viską išbaigiau. Du tomai kultūrinių ir literatūrinių essay yra sugrupuoti ir į papkes sudėti. Reikėtų tik gal dar metų laisvalaikio juos galutinai perredaguoti, pataisyti ir perrašyti. Gi pernai apie pusmetį intensyviai padirbėjau, surinkda-

mas, perredaguodamas ir naujai prirašydamas savo "Akimirksnių Kronikas", kurių žymiai dalis ėjo per Dirvą 1958-59 m. laikotarpyje. Kronikų susidarė du tomai, maždaug po 400 psl. kiekvienas. Rankraštis visai parengtas spaudai, bet leidėjo kol kas negavau. Tiesą sakant, smarkiau ir neieškojau, nes neturiu vilties rasti. Kronikoms, bent tokiame žurnalizmo žanru visada skyriau daugiausia dėmesio, labiau už visą kitą, ką po karo esu rašęs. Jau kuris laikas renku medžiagą ilgesniam darbui specialia kultūrine — literatūrine tema. Jei pasiseks visą gauti, ko būtinai reikia, gal po kokių trijų metų būsiu arti pabaigos. Rašyti painesne lietuviška tema ne Lietuvoje gyvenant yra praeikta sunku. O ir laisvo laiko tam palieka tik trupinėliai...

— Kaip tvarkėte knygų spausdinimą ir platinimą?

— Tuo atveju yra du asmenys, nuo kurių priklauso knygos pasirodymas ir paskleidimas, — spaustuvininkas ir platintojas.

Čia man pasisekė ir jiems abiem galiu išreikšti tik dėkingumą. Tai Vi-Vi ofseto spaustuvės savininkas dail. V. Vijeikis ir prityręs knygų leidimo ir platinimo vilkas, mano senas draugas J. Karvelis, abu iš Chicago. Nors mano knygom visai pamatuotai daug ką galima prikišti techniniu ir spaudos atžvilgiais, bet esu nepaprastai dėkingas dail. V. Vijeikiui, kad jis, pats darydamas auką mūsų kultūrai, knygas spausdino žemiau savikainos ir su meile rūpinosi, kad tik jos gražiau atrodytų.

Abu viršelio dailininkai — pirmojo tomo Rita Žukaitė, antrojo V. Vaitekūnas, taip pat su malonumu ir be jokio atlyginimo man padėjo.

Generalinį knygų platinimą perėmė J. Karvelis man palankiausiomis sąlygomis, suteikdamas prityrusio knygyninko išminties patarimų ir kitų labai draugiškų patarnavimų. Gerai žinau, kad tai jis darė ne dėl "biznio", o tik iš ilgametės idealistinės meilės lietuviškai knygai ir tiems kurie jas net Amerikoje dar rašo. J. Karvelis išsiuntinėja knygas visiems kitiems platintojams pasaulyje. Bet jei kas norėtų knygų tiesiai užsisakyti (abiejų tomų kaina po 5 dolerius), čia pateikiu platintojo adresą: Mr. J. Karvelis, 3322 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Na, matot, kaip man pasisekė šį pasikalbėjimą panaudoti knygos pardavimo reklamai. O tai šiuo metu yra man viena iš reikšmingiausių problemų. Todėl taip ilgai sukinau ir painiojau atsakymus į visus tuos klausimus, kad pagaliau beveik nekaltai galėčiau pasakyti, kas dabar svarbiausia... (vg).

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

MORE FOR YOUR SAVINGS

at the 71 convenient banks of

4% ON SAVINGS DEPOSITS REMAINING 12 MONTHS.

On deposits remaining less than 12 months, the former 3% will be increased to 3 1/2%.

When Money is a Must, Your Closest Friend is

Cleveland Trust

Ohio's Largest Bank and Trust Company

Member Federal Deposit Insurance Corporation

LIETUVIŠKOJO GYVENIMO NUOTAIKOS NEW YORKE

Artėjant pavasariui atgijo ir New Yorko lietuvių organizacinis gyvenimas. Kitaip sakant, nors ir dirbo atskiros grupelės žmonių, įvairūs komitetai, aukodami visą savo energiją, bet vis, tai nepavykdavo žmonių sukviešti į susirinkimus, tai sukelti lėšų kuriam nors reikalui. Ir tik paskirų organizacijų vadovų nepaprasto ryžto, tvirtos valios ir didžios vilties dėka, pavasarį jų planai daugiau ar mažiau buvo įgyvendinti.

Su dideliu pasisekimu praėjo pianisto A. Kuprevičiaus koncertas, kuriuo beveik per visą žiemą rūpinosi rengimo komitetas, vadovaujamas dr. Marijos Žukauskienės.

Kūrėjas ir tyruose kūrta

Pagal nusistovėjusią tradiciją, Lietuvių Rašytojų Draugija, su pirmininku, Juozui Tysliavai mirus, P. Naujokaičiu, nutarė skirti dvi premijas po 500 dolerių beveik iš tuščio savo iždo. Sugalvojo naują aukų rinkimo būdą, kreipdamiesi į

EMILJA ČEKIENĖ

pavienius, jų mąnymu, tvirtiau materialiai įsikūrusius arba jautresnius lietuviškai kultūrai asmenis, pirmiau raštu, o nesulaukę atsakymo skambino telefonu, nuštatydami kiekvienam aukotojui po 20 dol. kultūrinę duoklę. Žinoma, nebūtinai tos sumos reikėjo laikyti. Kiek girdėjau, nelabai jiems sekėsi, bet štai, po įtempto žiemos darbo, balandžio 29 d. Rašytojų draugijos planai buvo įgyvendinti: įteiktos dvi grožinės literatūros premijos po 500 dol.

Viena Leonardui Andriekui už poeziją "Saulė kryžiuose", o antroji Pulgiui Andriūšiui už apysaką "Rojaus Vartai". Abi knygos įteikimo iškilnėse apibūdintos taip: architekto planingumas ir auksakalio kantrybė L. Andriekauskio knygoje laimėjo premiją. Tai religiniai-patriotinis kūriny. Pulgio žodis sodrus, turtingas ir nepakartojamas, perkeliąs mus į lietuvišką kaimą. Buvo perskaitytas ir paties laureato atsiųstas iš tolimos Australi-

jos žodis, kuriame jis sako:

"Man atrodo kartais, jog tėtis grožinės literatūros kūrybą nutolusiam nuo visų lietuvių centrų, tai balsas šaukiančio tyruose. Bet jūsų premijų skyrimas parodo, kad kūrėjas ir tyruose ir miškuose yra įvertinamas. Maniau mesti rašyti apie kaimą, ką aš geriausiai žinau, kad jis atgyveno moderniuose laikuose, bet ši premija rodo, kad mes ne Amerikai rašome, bet lietuviui."

Iškilmingame akte buvo perskaitytos ir visų mecenatų pavardės. Jos ne naujos, panašias atvejais dažnai girdimos ar spaudoj skaitomos. Jiems sukeltos šiltos ovacijos už suteiktą progą įvertinti mūsų rašytojus.

1964 metų pasaulinės paroda

Jau ne kartą New Yorko lietuvių organizacijų atstovai buvo susirinkę aptarti mūsų galimybes dalyvauti 1964 m. įvykstančiojo pasaulinėje parodoje.

Pirmiausia inicijavo sėmėsi Liet. Generalinis konsulas J. Budrys, sušaukęs pirmąjį pasitarimą. Tačiau konsulatui šis rūpestis atpuola paaiškėjus, jog mes kaip valstybės dalyvauti negalime, o tik kaip lietuvių bendruomenė.

Tada iniciatyvą perėmė Liet. Bendruomenės New Yorko Apygarda, sukvietusi balandžio 26 d. visų organizacijų atstovų pasitarimą, kur po ilgų ginčų buvo išrinkta gausi komisija po 15 žmonių iš New Yorko, ir bus dar pririnkta iš Connecticut ir New Jersey valstybių.

Ar verta lietuviams toje parodoje dalyvauti?

Jau geras pusmetis kai New Yorko veikėjai tą klausimą diskutuoja ir tos painios problemos vis dar neišsprendžia, nes, kaip konsulas Anicetas Simutis, gerai ištyręs visas galimybes pranešė, kad viena iš didžiausių kliūčių yra lėšos, mat, tam reikalingi turėtume užimti apie 6000 pėdų žemės plotą, už kurį dviems metams nuoma tektų mokėti 36,000 dol. ir pastatyti paviljoną ne mažiau 7,000 dol. vertės.

Du metus reiktų kasdien samdyti tris pamainas tarnautojų, nes paroda bus atidaryta nuo 10 val. ryto iki 10 val. vakaro kasdien. Visai tai pareikalautų apie 300,000 dolerių.

Aišku, mūsų dalyvavimas parodoj visais atvejais būtų teigiamas lietuvišku požiūriu, tačiau, ar tokios išlaidos pateisintų tikslą ir, svarbiausia, ar pavyktų sukelti tokią pinigų sumą.

Aktyvesnių lietuvių JAV priskaitome apie 200,000. Jei visi aukotų tik po porą dolerių, savęs neapsunkintų ir tikslas būtų lengvai pasiektas, bet... kur juos pasiekti, kur jų adresus rasti, kur juos pagausi? Ne tiek senųjų, kiek dauguma naujųjų ateivių tik atvažiuo ir dingio. Toji suma jau neįmanoma sukelti tokiu pat būdu, kaip dabar Rašytojų draugija, kaip BALFas, kaip daugelis kitų organizacijų, nes tai būtų kreipimasis vėl į tuos pačius jautriuosius lietuvius, kurių ištekčiai ir prie geriausių norų nebeatlaikytų.

Pigesnis dalyvavimo būdas

Atsisakant nuo atskiro paviljono galima rasti pigesnių toje parodoj dalyvavimo būdų prisiglaudžiant prie svetimų, gaunant kampeį platinti apie pavergtą kraštą literatūrą, pardavinėti gintarą ir kt. Tai galėtų kainuoti 40-50 tūkstančių. Ir tai yra didelė suma, o ką atsielsime, kuo pasirodysim?

Su tokiais eksponatais kasmet Lietuvių Moterų Klubas New Yorko dalyvauja 33-jų tautų parodoj. Tikslai tokio pobūdžio parodai abejotina, ar verta mesti tokias sumas net jeigu ir surinktume, ir ne specialistų organizuojami, o mėgėjų.

Religinio pobūdžio parodos kampeį lietuviai, kaip pranešė kun. L. Jankus, gaus Vatikano paviljone, kuriam jau sudaryta komisija. Lietuviams skautams gal pasiseks prisiglausti tarptautiniam skautų paviljone ir t. p.

Žodžiu, į parodą įsibrauti galimybių yra, tik reikia pinigų.

O kalbant apie pinigus, pravartu prisiminti, jog turime apie 20 įvairių lietuviškų fondų, o dar daugiau lietuviškų klubų, turinčių po kelias dešimtis tūkstančių dolerių bankuose, o kai atsiranda degantis lietuviš-

kas kultūrinis reikalas — nėra pinigų, visi fondai geležiniai, lediniai, užšaldyti tam laikui, kada visai neliks besirūpinančių jokiais lietuvių reikalais.

Dabar nėra lėšų mokyklų vadovėliams nei rimtam informaciniam anglų kalba veikalui, nei premijoms ir visai eilei šaukiančių darbų, kad galėtume išlaikyti lietuviybės tęstinumą išeivijoje ir sukrauti kultūrinį

krautį ateičiai. Ar ne paskutinis laikas apsvastyti ir lietuvių sudėtas aukas naudoti jų pačių reikalams, ne svetimiems taupyti. Negausius skaičius visų pačių ir mažėjančių aukotojų neilgai bepajėgs išlaikyti visą lietuvių išeivijos kultūrinį bei politinį veikimą. Tai mūsų kasdieninės problemos ir klausimai verti rimto dėmesio ir skubaus sprendimo.

Specialiai šį mėnesį jubiliejiniai siuntiniai be uždarbio

Lietuvių Prekybos Bendrovės vadovybė nori pareikšti nuoširdų ačiū savo klientams už sveikinimus ir linkėjimus gautus per "Jubiliejinį mėnesį", penkerių metų sukakties progą.

Dauguma lietuvių pasinaudojo mūsų Jubiliejumi ir užsisakė jubiliejinus siuntinius, kuriuos mes išsiuntėme pirkimo kaina. Pripažindami visą malonę ir nuoširdžią paramą — ir dėl dar vis gaudamų pasiteiravimų iš viso pasaulio, L. P. B.-vės vadovybė nutarė duoti dar "Extra mėnesį" dėl 1,000 Extra, be uždarbio, jubiliejinų siuntinių.

JUBILIEJINIS SIUNTINYS NR. 1 —

3¼ jardų vilnonės medžiagos kostiumui,
3 jardai vilnonės medžiagos paltui,
3 jardai poplino.
Normali kaina — \$46.50.

Jubiliejinė pirkimo kaina yra tikrai — \$38.50

— įskaitant visus mokesčius.

JUBILIEJINIS SIUNTINYS NR. 1 — DVGUBAS

6½ jardų vilnonės medžiagos kostiumui,
6 jardai vilnonės medžiagos paltui,
6 jardai poplino.
Normali kaina — \$84.50.

Jubiliejinė — pirkimo kaina yra tikrai — \$65.00

— įskaitant visus mokesčius.

JUBILIEJINIS SIUNTINYS NR. 2 —

3¼ jardų vilnonės medžiagos kostiumui,
3 jardai vilnonės medžiagos paltui,
3 jardai poplino,
4 jardai skalbiama aksomo.
Normali šio siuntinio kaina — \$58.00.

Jubiliejinė pirkimo kaina yra tikrai — \$48.00

— įskaitant visus mokesčius.

Paprašius, mes oro paštu nemokamai siųsime medžiagų pavyzdžius į bet kurį pasaulio kraštą.

5% NUOLAIDA NUO VISŲ KATALOGINIŲ PREKIŲ SIUNTINIŲ ŠI JUBILIEJINI MĖNESI.

Prašykite mūsų katalogo ir praleiskite mūsų Jubiliejų su Jubiliejiniais siuntiniais ir Jubiliejinėmis kainomis.

JUBILIEJINIAI SIUNTINIAI bus siunčiami dėl Jūsų — mūsų seno kliento ir, Jūsų — mūsų naujo kliento: visi už pirkimo kainą ir visi su garantija.

\$1.00 UŽSTATO PATVIRTINA BET KURĮ JUBILIEJINI SIUNTINI JUMS. PIRKIMO KAINA, IKI PABAIGOS 1962 JUBILIEJINIŲ METŲ.

Lietuvių Prekybos Bendrovė
341 Ladbroke Grove,
London, W. 10.
England

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS,
sekretorius

Bishop 2-1397

Vertė J. P. PALUKAITIS

(16)

Reinoldas sučiupė lūpas ir sukando dantis, kol žandikaulius suskaudo, kad garsiai nesuriktų iš skausmo. Atrodė, lyg jo pažastys būtų įsprastos tarp dviejų plokščių, kurias vis stipriau traukė negailestingi varžtai. Jis jautė, kaip jo kakton išsiveržė šaltas prakaitas, kaip kraujas kūjais daužė jo smilkinius, ir netrukus garažo sienos pradėjo dingti iš jo akių, bet Sandoras pagaliau jį paleido ir žengė žingsnį atgal.

— Kitą kartą spustelėsiu truputį daugiau, — draugiškai sumurmėjo jis, švelniai masazuodamas kairiąją savo kaklo pusę. — Maždaug ties ta vieta, kurion mane kliudė. Taigi, liaukis tamsta su tom nesąmonėm. Mums abiems dabar skauda, ir be reikalo.

Praėjo penkios minutės, kurių metu aštrus skausmas Reinoldo rankose sušvelnėjo į duslų tvinkčiojimą, penkios minutės, kurių metu Sandoras jo ne akimirka neįleido iš akių. Tada atsivėrė durys, jose pasirodė jaunas vyras, dar pusiau vaikėzas. Jis buvo liesas ir išblyškęs, tamsiais garbanotais plaukais ir neramiai bėgiojančiomis akimis, kurios buvo beveik tokios pat tamsios, kaip ir jo plaukai. Jis metė žvilgsnį į Reinoldą, parodė nykščiu užnugarin ir tarė:

— Jis turi eiti pas šefą, Sandorai. Tu turi jį nugabenti.

Sandoras nuvedė Reinoldą siauru koridoriumi, kurio gale pora laiptų vedė žemyn į antrą koridorių su daugeliu durų, ir stumtelėjo jį pro pirmąsias dvi duris. Reinoldas susvyravo, bet atgavo pusiausvyrą ir apsidairė.

Ten buvo didelis kambarys su medinėmis sienomis, ir nudėvėta grindų linoleumą gyvino siauras kilimėlis, patiestas prieš rašomąjį stalą kitame kambaryje gale. Patalpa buvo stipriai apšviesta didele lubų lempa ir sukinėjama sienine lempa su akinančia šviesa: tą akimirka tos lempos šviesa krito ant rašomojo stalo, užliedama jo pistoletą ir sujauktą drabužių bei kitų daiktų krūvelę, kuri dar neseniai buvo švariai sudėta jo lagamine. Ir šalia lagamino turinio gulėjo to paties lagamino likučiai: pamušalo skiautės, išplėstas užraktas ir rankena; net lagamino kampų apkaustymai buvo numontuoti replėmis, dabar gulinėjomis ten pat. Reinoldas tylėdamas pripažino, kad darbas atliktas specialistų.

Pulkininkas Szendro stovėjo šalia rašomojo stalo. To vyro veidas buvo nėmatomas šešėlyje, tačiau abi jo rankas, laikiančias Reinoldo dokumentus, negailestingai apšvietė lempa. Tos rankos buvo baisios. Reinoldas dar niekada nebuvo matęs ko nors panašaus, kas bent iš tolo prilygtų toms rankoms, jis net niekada nebūtų patikėjęs, kad žmogaus rankos su tokia daugybe randų, taip baisiai sužalotos, dar tebegalėtų tarnauti kaip rankos. Delnai buvo suploti ir sulaužyti, pirštų galai ir nagai deformuoti į beformę masę, kairiosios rankos mažojo ir pusės bevardžio pirštų visai stigo, ir abi rankos delnų viduriuose turėjo tamsiai mėlynus, nepaprastai randuotus žaizdų pėdsakus. Reinoldas apstulbęs spoksėjo į tuos žaizdų ženklus, ir nenoromis jį nukrėtė šurpas. Jis jau kartą gyvenime buvo matęs tokius ženklus — pas mirusį žmogų, kurį buvo prikaltę prie kryžiaus. Jei tai būtų mano rankos, pagalvojo Reinoldas, būčiau davęs jas amputuoti. Koks tai turėjo būti žmogus, kuris pajėgė su tokiomis rankomis

dar gyventi, kuris ne tik pats apsiprato su tokiomis rankomis, bet dar jas neslėpdamas ir demonstravo.

Reinoldą staiga apėmė noras pamatyti veidą to, kuriam tos rankos priklausė, tačiau Sandoras jį sustabdė už kelių metrų nuo stalo, ir tamsus lempos gaubto šešėlis neleido Reinoldui įžiūrėti to žmogaus veido. Rankos sujudo, mostelėjo link Reinoldo dokumentų, ir vyras už rašomojo stalo prabilo. Jobalsas skambėjo ramiai, suvaldytai, beveik draugiškai.

— Tie dokumentai yra tikrai įdomūs — tikri klastotojų meno šedevrai. Bet tamsta būsi toks geras, kad mums išduosi savo tikrąją pavardę. — Jis pertraukė kalbą ir pasižiūrėjo į Sandorą, kuris vis dar tebemasąžavo savo kaklą. — Kas atsitiko, Sandorai?

— Jis man tvojo, — paaiškino Sandoras. — Jis šiek tiek supranta, kaip ir kur mušti, ir jis turi daug jėgos savo kūne.

— Taip, jis yra pavojingas žmogus, — pasakė Szendro. — Aš tave buvau įspėjęs.

— Taip, bet tai gudrus dvėsenas, — dėstė Sandoras. — Jis vaizdavo, kad alpsta.

— Tau įskaudinti nėra lengva, ir viso mintis tave mušti yra beviltiško veiksmas, — pasakė vyras už rašomojo stalo. — Tačiau, Sandorai, tu turi suprasti. Kas stovi prie pat mirties slenksčio, tas kovoja dėl kiekvieno atsikvėpimo. Taigi, pone Buhl, tamstos pavardė, prašau. — Aš pulkininkui Szendro jau pranešiau, — atsakė Reinoldas. — Rakosi, Lajos Rakosi. Žinoma, aš galėčiau išgalvoti tuziną įvairių pavardžių, tikėdamasis išvengti bereikalingų skausmų, bet aš negalėčiau nė viena tų pavardžių įrodyti, kad turiu teisę taip vadintis. Bet aš galiu tai įrodyti sava pavarde, Rakosiu.

— Tamsta esi drąsus vyras, pone Buhl, — vyras už stalo papurtė galvą. — Tačiau tamsta turėsi konstatuoti, kad šiuose namuose drąsa yra visiškai bevėrtė. Čia gelbsti tik gyna teisybė. Tamstos pavardė, prašau.

(Bus daugiau)

KREPŠINIO PIRMENYBĖS CHICAGOJE

Dar kartą reikia grįžti prie XII-ųjų Š. Amerikos liet. sporto žaidynių krepšinio pirmenybių, kurios įvyko balandžio mėn. pastutinį savaitgalį Chicagoje.

Praėjusį kartą kiek plačiau aprašėme vyrų klasės rungtynes, o čia sustosime ir ties kitais susitikimais.

Be vyrų, kiek daugiau dėmesio atkreipė ir jaunių A klasės rungtynės. Čia buvo užsiregistravusių 8 komandos, bet viena iš jų buvusi favoritų tarpe, Worcesterio Vytis, dėl nežinomų priežasčių nepasirodė. Taip pat buvo likviduotas kitas favoritas - Chicago Lietuvos, kuri pirmose rungtynėse buvo diskvalifikuota dėl neleistino žaidėjo naudojimo. Lituania turėjo pasitenkinti paguodos finalo laimėjimu (įveikė Toronto Aušrą 71:39). Beje, Lituania buvo laimėjusi pirmą susitikimą prieš Detroito Kovą, tačiau jis buvo anuliuotas.

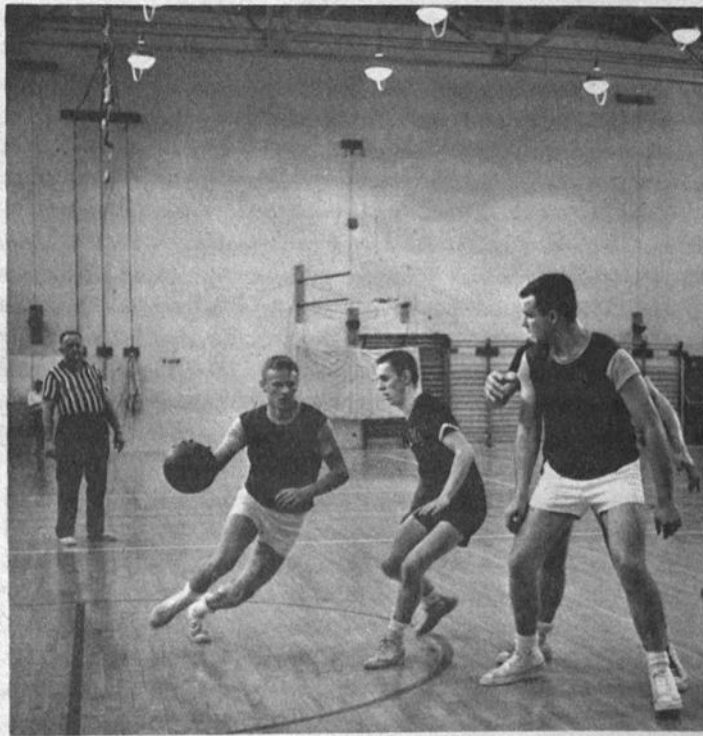
Chicago Aras ir šiemet užtikrintai iškopė į finalą, nors prieš Detroito Kovą turėjo gero kai pakovoti (laimėjo 60:45). Jeigu būtų nediskvalifikuota Lituania, Aro pergalei vilčių būtų buvę žymiai mažiau. Kitoje pusėje kiek sunkiau sekėsi Žaibui, kuris pusfinalyje tik mažo stebuklo dėka laimėjo prieš Chicago Nerį. Likus 7 sek. iki rungtynių pabaigos Neris turėjo 1 tašką persvarą ir kamuolį savo rankose, tačiau pralaimėjo 55:56.

Baigminės Aro-Žaibo rungtynės baigėsi iš anksto pramatytu pirmųjų laimėjimu 68:53. Žaibas gerai laikėsi pirmąjį kėlinį ir antrojo dalį. Bet susitikimo pabaiga aiškiai priklausė chigagiečiams, kurie specialiai šioms rungtynėms buvo pasitalkinę Chicago katalikiškųjų vid. mokyklų rinktinės centrą Mark Zubor. Gi Clevelando komanda žaidė vien tik su savo jėgomis, o jos centro puolėjas Modestas pliekė antras rungtynes iš eilės ir buvo gero kai nuvargęs. Žinant šias aplinkybes, Clevelando atstovai suko vojo geriau negu buvo laukta.

Laimėtojas Zubor sukovė 23 taškus, o Žaibo geriausiu metiku buvo Modestas su 21. Pas Arą žaidė: Burkauskas (vienas iš geriausiųjų žaidėjų), P. Grigaitis, Vasys, Norkus, Kazlauskas, Baliūnas. Žaibo komandą atstovavo: R. Zylė, V. Jurevičius, K. Zylė, A. Venclauskas, V. Laniauskas, Modestas, August, Dewey.

Jaunių B klasėje varžėsi mūsų krepšinio jauniausieji atstovai (beje, apygardinėse pirmenybėse rungtyniaujama ir C kl.) ir čia reikia įvertinti ne tiek krepšininkų sugebėjimus, kiek jų entuziazmą. Jeigu vyresniųjų grupėse tenka žaidėjus "medžioti", tai šioje klasėje jie patys veržė veržiasi aikštėn. Net ir Cicero Ateities pipirai išdrįso išeiti į aikštę, nors jie nuo kitų gavo nemaža pylos.

Taip pat buvo rungtyniauta moterų ir mergaičių klasėse. Moterų pasirodė 4 komandos, o pas mergaites - 3. Žinoma, tikromis komandomis čia reikėtų laikyti tik Toronto atstoves - Vytį ir Aušrą. Chicago Neris ir Clevelando Žaibo merginos dar turi daug padirbėti, kol jos galės pavieniai žaisti krepšinį, o po to pasisavinti ir komandinės plonybes. Gaila, kad Amerikoje moterų krepšinis yra nepopuliarus ir čia, žinoma, mūsiškėms yra didžiausias minusas, kuris, atrodo, niekada neeis joms krepšinyje susilyginti su Kanados lietuvaitėmis.

Waterburio Gintaras ir Chicago Neris vyrų krepšinio baigmėje, Chicagoje įvykusiose žaidynėse. Baigėsi 67:63 Gintaro laimėjimu. Nuotraukoje su kamuoliu Gintaro Garsys, greta Neris Karsas ir Gintaro Križianauskas.

P. Petručio nuotrauka

Moterų klasėje pirmąją vietą nuskynė Vyties atstovės, kurios baigmėje nugalėjo Aušrą 21:19. Čia Aušra buvo nepatenkinta, jog nebuvo žaidžiamas pilnas laikas (buvo rungtyniauta tik po 12 min. kėliniai), o žiūrovai turėjo progą įsitikinti, jog ir moterys gali išmokyti žaisti krepšinį. Vyties stipresniais ramsčiais reikia laikyti Kasperavičiūtę ir Balsienę, o Aušroje jaunąją Gatavekaitę.

Kitose moterų rungtynėse Vytis suklė Žaibą 32:10, o Aušra - Nerį 49:10. Rungtynėse dėl III vietos Žaibas įveikė Nerį 22:16.

Mergaičių klasėje varžėsi beveik tos pačios krepšininkės. Čia tik nesimatė Vyties atstovių, kurios jau buvo peržengusios mergaičių amžių. Pirmose rungtynėse buvo išaiškinta, kas kovos prieš Aušrą baigmėje. Tai buvo Žaibas, kuris nugalėjo Nerį 19:14.

Chicago Aro komandos tinklininkės. V. Pliodžinsko nuotrauka

sų. Nemaža rungtynių buvo žaidžiama aikštė padalinus pusiau ir pertveriant plonute lentine siena. Tada aikštės žymiai sumažėdavo, nelikdavo vietos žiūrovams ir teisėjų švilpukas buvo nelengva atskirti. (Beje, buvo rungtyniaujama keturiose salėse - dvi salės padalintos pusiau). Tik šeštadienio popietėje jau buvo pradėta žaisti vienoje padidintoje salėje. Taip pat neveikė taškų ir laiko lenta, net ir garsiakalbiai tebuvo įrengti prieš pirmenybių pabaigą. Tai gi žiūrovai, kurie ilgą laiką neturėjo kur atsistėti, dažnai nežinojo kokios komandos žaidžia, kokios pasekmės, kiek laiko liko žaisti ir pan. Š. Amerikos lietuvių pirmenybėms tokie "patogumai" turėtų būti privalomai.

Pirmenybėms buvo išleistas programinis leidinėlis (suredagutąs P. Petručio), tačiau ir jis pasirodė tik sekmadienį.

Praėjusį kartą buvo pažymėta kad pirmenybėse dalyvavo virš 30 komandų. Tikrumoje jų čia buvo priskaityta 28, iš kurių 15 vietinės - chigagiešės. Tai gi, Chicago čia davė daugiau negu pusę visų dalyvių ir todėl Chicago turi teisę pareikalauti, jog panašios pirmenybės čia būtų vykdomos nuolat (gal kas 5 metai persikeliant į Toronto?). Čia yra mūsų krepšinio centras, o tai pat ir kitos sąlygos. Vykstant pirmenybėms pastoviai vienoje vietoje be abejo, būtų galima išbristi iš visokių klampynių.

Edv. Š.

PIRMOJI LITUANICOS PERGALĖ

Chicago Lietuvos futbolą komanda, žaidžianti "National Soccer" lygos aukštojoje divizione, gegužės mėn 6 d. pelnė pirmąją šio sezono pergalę. Lietuviai įveikė vokiečių Fortinos vienuolikę net 5:0. Tokiu būdu Lituanicos taškų kapitalas paaugo iki 4, nes anksčiau lietuviai buvo padarę dvi lygiąsias.

Pirmose rungtynėse Lituania suko vojo 1:1 su Lions, o po to - 0:0 su Hansa.

I Marquette parko aikštę susirinkęs apie 400 žiūrovų būrys matė užtarnautą 5:0 lietuvių laimėjimą. Vokiečiai stipriai pasipriešino rungtynių pradžioje, o antrame kėlinyje visai buvo bejėgiai.

Pirmuosius du įvarčius (vienos minutės bėgyje) įrėžė M. Mc Cluskey, o paskutinį pirmojo kėlinio įvartį pridėjo Palčiauskas. Po pertraukos tas pats Palčiauskas padarė 4:0 ir pačioje rungtynių pabaigoje įvarčių seriją baigė M. Mc Cluskey.

Pirmame rate Lituaniai dar yra likusios dvi rungtynės: prieš Schwaben ir Kickers, kurios yra pirmenybių favoritais.

Gegužės mėn 13 d. pirmenybių rungtynių nebus, nes Chicagoje (Hanson parko stadione) žais Šiaurės Vokietijos rinktinė su Chicago All-Star komanda. Šių rungtynių priežaismyje kovos Lituanicos-Hansos kombinuota komanda su Eagles-Maroons rinktinė. Kadangi iš Eagles ir Maroons gerieji žaidėjai atstovaus Chicago rinktinė, tad Lituanicos-Hanson vyrams yra vilčių pergalei.

Beje, gegužės mėn. 6 d. po rungtynių su Fortina, Lituania turėjo pobūvį per kurį buvo įteikti medaliai už praėjusių metų laimėjimus lygoje. Kaip žinome, Lituanicos I-ji komanda praėjusiais metais išėjo "National Soccer" I-mos diviziono nugalėtoju. Taip pat I-mą vietą iškovojo ir Lituanicos rezervinė vienuolikė. (eš)

VARŽYBOS CLEVELANDE

* PRAEJUSI SAVAITGALI, gegužės 5-6 d. Clevelande įvyko XII-ųjų Š. Amerikos Lietuvių Sportinių Žaidynių Tinklinio varžybos.

Dėl netikėtų kliūčių paskutiniu momentu, neatvyko Chicago Neris ir ASK Lituanicos klubai. Turint galvoje, kad Neris turėjo net 5 komandas o ASK Lituania 3, dalyvių eilės gerokai praretėjo.

Mergaičių klasėje nugalėtojomis išėjo Žaibas, laimėdamas 5-tą kartą ALB-nės Clevelando I-sios Apylinkės Pereinamąją dovaną. Vienkartinę dovaną paskyrė ALB Clevelando II-ji Apylinkė. Antroje vietoje liko Chicago

BALTIMORĖS LIETUVIŲ ŽINIOS

Radžio apžvalgėlės klausimu

Rodosi, praeitais metais Baltimorėje lietuviškojo radijo pusvalandžio savininkai leido penkias minutes laiko (prieš valandėlės pabaigą) gerų norų padoriam lietuviui suorganizuoti darbų ir vargų apžvalgėlę. Kartais joje būdavo perduodama ir iš kitų šaltinių sugautų mus liečiančių žinių. Jas mieliai išklausydavome ir būdavom patenkinti. Iš kur jįsai jas gaudavo — jo reikalas. Laikui bėgant ir tą darbą išitraukė ir jaunimo atstovai. Ir viskas tvarkėsi sklandžiai, bent taip iš šalies atrodė.

Ilgai netrukus vargų apžvalgėlės autorius iš Baltimorės išsikėlė gyventi į Philadelphia. Teko ieškoti vargų apžvalgėlės pavalde-tojų. Jų atsirado net keturii. Ir dabar juos girdime kas ketvirta savaitė vis naują.

Šios darbų ir vargų apžvalgėlės sumanytoją ir pusvalandžio savininkus tenka tik sveikinti šiuo naujumu, nes tikrai kartais jie patikslindavo ir papildydavo naujomis žiniomis. Ir lietuviškas gyvenimas nuo to tik taisėsi ir pilnėjo. Tai gi, darbų ir vargų apžvalgėlė savo pranešėjų atžvilgiu papilnėjo, bet to negalima pasakyti dėl perduodamų žinių turinio. Jos susiaurėjo ir subanalėjo.

Paskutinių kelių mėnesių laikotarpyje pasitenkinama tik pasenusiomis Draugo ir Dirvos žinutėmis, o iš kitų šaltinių nieko neperduodama.

Tenepalaiko kišimuisi neįsavo reikalus, tačiau drįstama priminti Washington Post ir New Yorke Times kaip

Aras ir trečioje - Detroito Kovas.

Moterų klasėje nugalėtojomis išėjo Clevelando Žaibo I komanda, baigmėje įveikusi Žaibo II-ko mandą. 3-je vietoje liko Chicago Aras ir 4-je - Detroito Kovas. Laimėtojomis jau 3-kartą teko New Yorko Pabaltijo Moterų Draugijos Pereinamoji Dovana.

Vyrų klasėje nesant dalyvių iš kitur, Žaibo I komanda įveikė Žaibo II ir gavo ALB Clevelando I-sios Apylinkės vienkartinę dovaną.

Stalo teniso vyrų komandinės varžybos neįvyko, neatvykus Chicago komandoms.

geriausiai informuotus europinėmis naujienomis laikraščius, jei juos pavarčius ar nepraturėtų ir mums rūpimas klausimas? (ča)

NEWARK

Mirė P. Žiugždienė

Balandžio 25 d. staiga mirė ALT S-gos 5-to skyriaus narė Petronėlė Žiugždienė. Liūdime netekę taip reikalingos ir veiklios savo narės.

Paveikta P. Žiugždienės mirties, staiga susirgo veikiausia mūsų narė Ieva Trečiokienė. (vk)

LIETUVIŲ FONDAS AUGA

Šiomis dienomis vienas žinomų Chicago prekybos, nuoširdus lietuviškų reikalų rėmėjas, paskyrė Lietuvių Fondui tūkstantį dolerių. Graži auka augančiam fondui.

Dr. G. Balukas, LF Tarybos vicepirmininkas, gyv. 7201 S. Whipple Ave., Chicago, įmokėjo į Lietuvių Fondą du šimtus dolerių. Dr. Balukas moka dalimis iki tūkstančio dolerių.

Jonas Stankus (Stankus Construction Co.), 2741 W. 69th St., Chicago, įmokėjo į Lietuvių Fondą šimtą dolerių, pažadėdamas ateityje duoti daugiau.

Naujų aukotojų dėka LF pastoviai auga ir stiprėja, kad netolimoj ateity pats galėtų efektingai paremti gyvybinius lietuvių interesus.

VISAIS APDRAUDOS REIKALAI,

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraitis į atstovę

PAULINA

MOZURAITIS-BENNETT

HI 2-4450

642 Meadow Lane Dr. Cleveland 24

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkainavimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345

13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DAILIDĖ,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus vedėjas.

LIETUVISKI SORIAI, JUODA DUONA. AUKŠČIAUSIOS RŪŠIES RŪKYTI KUMPIAI. DEŠROS IR SKILANDŽIAI PIGIOMIS KAINOMIS GAUNAMI KRAUTUVĖJE

MARTHA & PETER LISAUSKAS

6409 56 ROAD, MASPETH 78, N. Y.

Telephone: TWaining 4-8087

Prekes siunčiame ir per paštą.

ĮŠKIRPKITE IR ATSIŪSKITE ŠĮ KUPONĄ

Prašau atsiųsti..... Nurodykit prekę

Nurodykit adresą:.....

Name

No. Street City State

Clevelando Žaibo I ir II komandos tinklininkės. Klūpo iš kairės: D. Jurgaitytė, A. Karaliūtė, V. Mockutė, E. Vodopalienė, Stovi iš kairės: I. Besperaitytė, A. Gelažytė, A. Liutkutė, R. Besperaitytė, J. Koklienė, A. Barzdukaitė, R. Staniškytė, G. Garlaitė, L. Juodytė. V. Pliodžinsko nuotrauka

ŠI ŠEŠTADIENI, GEGUŽĖS 12, Clevelande

SLOVENIAN AUDITORIUM, 6417 ST. CLAIR AVE.

DIRVOS PAVASARINIAME KONCERTE - VAKARE

SCENOS DARBUOTOJŲ SĄJUNGOS
CHICAGOS SKYRIUS

vaidins

SOFIJOS ČIURLIONIENĖS 4-rių veiksmų pasaką

DVYLIKA BROLIŲ JUODVARNIAIS LAKSČIUSIŲ

Režisuoja ZITA KEVALAITYTĖ-VISOCKIENĖ

VAIDINA: Albertas Stočkus, Alė Kėželienė, Vidmantas Rapšys, Tomas Leonas, Mindaugas Balčiauskas, Emilija Gepnerienė, Alfonsas Brinka, Algimantas Dikinis, Rimas Vaičiaitis, Julija Cijūnelienė, Vacys Petrauskas, Stasys Bernatavičius, Juozas Raudonis, Elena Petrokaitė-Rukuizienė, Jonas Ilčiukas, Rūta Nainytė, Marytė Narušytė ir Nikodemus Micus.

Jaunimą vaidina ir šoka Jaunimo Centro Studentų Ansamblis,
vadovaujamas Leokadijos Braždienės.

Dekoracijos dail. Viktoro Petravičiaus

Po vaidinimo šokiai, grojant Clevelando neolitanų orkestrui.
Veiks turtingas bufetas ir bus kitokių staigmenų.

Clevelando neolitanų orkestras, kuris gros šokiams Dirvos Metiniame koncerte - vakare.

DVYLIKA BROLIŲ JUODVARNIAIS LAKSČIUSIŲ I veiksmo scena: A. Dikinis, E. Depnerienė, A. Stočkus ir kt.

Bilietai nuo \$3.00 iki \$1.00 jau gaunami Dirvoje.

Vaidinimo pradžia 6 val. 30 min.

* UŽSISAKĖ BILJETUS į Dirvos parengimą prašomi juos atsiimti Dirvoje - šeštadienį nuo 8 val. ryto iki 1 val. p.p., vakare Slovėnų salėje nuo 5.30 val. p.p.

* CLEVELANDO VYRŲ OKLETAS, vadovaujamas Ryto Babicko, gegužės 12 d. išvyksta į Detroitą, kur vakare dainuos Detroito Lietuvių Inžinierių ir Architektų balijuje.

* ŽAIBO SPORTININKAI kviečiami lankyti lengvosios atletikos treniruotes Patrick Henry stadione (prie Arlington gt.). Visoms lengvaatletė-čių klasėms treniruotės vyks trečiadieniais nuo 6.30 val. vak.

* Lietuvių Studentų Sąjungos susirinkimas įvyks sekmadienį, gegužės 13 d., 5 val. po pietų Čiurlionio Ansamblio namuose, 10908 Magnolia Drive. Bus svarstomi svarbūs klausimai, todėl visus narius prašome dalyvauti. Valdyba

* Bronius Gražulis, Salamander batų prekybos atstovas Clevelande, Dirvos vakarui paremti, paaukojo tris poras batų, kuriuos galės laimėti to vakaro svečiai.

* ŽAIBO moterų I-ji tinklinio komanda šį savaitgalį dalyvauja Philadelphiaje vykstančiose JAV tinklinio pirmenybėse.

Šv. JURGIO PARAPIJOS RAJONE

Hecker Ave., parduodamas 2 šeimų namas - 4 kamb. ir vonia 1-me aukšte, 3 kamb. ir vonia 2-me aukšte. Dvigubas garažas. Anthony J. Pirc brokeris Tel. KE-1-4347

* BALFo drabužių rinkliavą Clevelande vykdysim nuo gegužės mėn. 1 iki 31 d. Dar iki liepos mėn. 1 d. Vokiečių vyriausybė už BALFo drabužių pervežimą į Vokietiją apmokės. Reikia pasinaudoti šia lengvata ir iki minimos datos pasiūsti kuo didesnį kiekį drabužių į Vokietiją.

Drabužius atvežti į šv. Jurgio parapijos salę arba į p. P. Pročio garažą - 1311 E. 66 St. Balfas

* Parduodu žemiau išvardintus foto aparatus ir elektroninę lempą: 4x5 Press, Rolleicord ir elektrinę lempą 120 w/s. Skambinti po 5 val. vak. GL 1-0883.

* Išnuomojamas butas - 1152 E. Dallas Rd., antrame aukšte, 5 kambariai. Telefonas: 721-6957. (56)

GERI NAMAI

Prie pat Naujos parapijos:

Tik 8 metų senumo labai geras ir modernus 3 miegamųjų. Visi dideli kambariai. Dviejų šeimų po 3 miegamus.

Vienos šeimos 4 miegamųjų.

Plytinis 3 miegamųjų su labai dideliu sodu.

Mažas tik 2 miegamieji labai gerame stovyje.

2 šeimų namas prie pat šv. Pylopo bažnyčios ir mokyklos, t. y. prie E. 79 ir St. Clair gt. Gerai sutvarkytas.

Prie Pymatuning ežero parduodamas beveik naujas 7 miegamųjų namas tinka vasarajimui-poilsui.

Du sklypai prie Punder-son ežero, graži vieta.

Norintieji pirkti, parduoti, ar išsinieyti, prašome skambinti

EAST SHORE REALTY
Juozas Mikonis — Realtor
780 E. 185 IV 1-6900
Namų MU 1-2154

LIETUVIAI BUDŽIAI CLEVELANDE MINĖJO MAIRONĮ

Balandžio 29 d. Čiurlionio patalpose įvyko Maironio minėjimas skirtas jaunimui. Programą sudarė: Maironio gyvenimo bruožai, jo kūrybos apžvalga, Maironio raštų skaitymas bei choro deklamacija ir solistė Genė Antanaitytė padainavo Maironio ir kitų autorių kūrinius.

Programoje dalyvavo būrys jaunimo: Rita Balytė, Teresė Idzelytė, Danguolė Tamulionytė, Gracius Balasevičius, Leonas Balys, Algimantas Dailydė, Juozas Dailydė, Robertas Langė, Antanas Kalvaitis, Arūnas Nakelis, Almantas Paškonis, Mindaugas Pautienis, Bronius Rutkauskas, Raimundas Sabaliauskas, Julius

Stankevičius, Valdas Šarkauskas ir Juozas Vencius.

Byvo trumpai pažymėti Maironio kilnūs idealai, kuriuos jis kėlė savo kūryboje, didelė meilė savo kraštui ir jo gamtos grožiui, didingos praeities vaizdavimui, vienybės, patriotizmo, darbštumo ir kitų dorybių kėlimas. Didelės reikšmės kovoje už Lietuvos ateitį Maironis skyrė jaunimui. Visa tai buvo patiliustruota atitinkamomis ištraukomis iš jo kūrinių. Idomių skambėjo jauniausių dalyvių choro deklamacija "Užkeiktas Skapiškio Varpas".

Dramos ištraukoje pavaizduota, kaip Vytautas atvyksta į kryžiuočių pilį Marienburgą, norėdamas panaudoti jų pagalbą kovoje prieš Jogailą. Vaidinimo dalyviai gerai suprato kūrinių dvasią: įtikinančiai pavaizdavo Vytauto pasikalbėjimą su Magistru ir Konradu Valenrodu. Vaidintojai buvo pasipuošę puikiais kostiumais, kuriuos pagal dail. Žilinsko projektus pasiūvė budžių mamytės, p. Klavaitienė, Paškonienė ir Tamulionienė.

Programa praėjo darniai ir sklandžiai. Matomai dalyvių daug padirbėta ir gerai susipažinta su Maironio kūryba. Beto dalyviai suprato, kad Maironis yra lygia-vertis su kitų tautų poetais, kuriuos jie studijuoja anglų kalba šio krašto mokyklose.

Solistė Antanaitytė tiek savo gražia išvaizda, tiek jautriu išpildymu ir malonių balsu parodė, kad turi didelių vaidintojos ir dainininkės gabumų. Ypač gražiai pavyko "Mano gimtinė" muz. Kačanausko ir "La-Wally", iš operos Catalini.

Klausojų buvo prisirinkusi pilna Čiurlionio namų salė. Svečiai šiltai priėmė solistes ir jaunųjų dalyvių pasirodymus. Jaunimą minėjimui parengė Žilinskai, solistei planu akomponavo L. Obelenytė. Lietuvių Budžių vadovai padėkojus visiems už talkininkavimą ir svečiams už malonių atsilankymą gražus ir malonių svečius nutelkęs minėjimas buvo baigtas.

**KAS DIRVOS NESKAITO
- DAUG NUSTOJA!**

24 valandų patarnavimas

Tel. 942-8038

J. S. AUTO SERVICE & SALES

Didelis pasirinkimas geros rūšies vartotų mašinų.

Dažoma karštais purkštuvais — taisomos karosrijos — motorai — bėgiai — sankabos — stabdžiai.

J. SVARCAS
savininkas

35571 Vine Street
Eastlake, Ohio

RENAE'S BEAUTY SHOP

Atidarytas naujas grožio salonas!!!

Plaukų priežiūra — dažymas, pusmetiniai.

1210 Hayden Ave.
Cleveland 10, Ohio
Telef. 761-7999

Atidaryta nuo 10 val. ryto iki 6 val. vak. Galima ir kitomis valandomis pagal susitarimą (išskyrus sekmadienius)

Savininkė Prudencija Montvilienė

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

KAS IR KUR?

• **Balys Vyliadas**, dešimtį metų ėjęs ALT S-gos Elizabetho skyriaus pirmininko pareigas, nuo š. m. gegužės mėn. 6 dienos pasitraukė iš pareigų. Iki nauja skyriaus valdyba bus išrinkta, laikinai pirmininko pareigas eina skyriaus sekretorius Juozas Juška, 628 Court St., Elizabeth 4, N. J. Telef. FL 1-3808.

Taip pat B. Vyliadas pasitraukė ir iš ALT S-gos Rytų Apygardos Valdybos bei Liet. Taut. Sąjūdžio Centro Valdybos nario pareigų nuo tos pačios dienos.

• **Lietuvos Nepriklausomybės Fondui** atsiųsta aukų: P. Lukošius, iš Australijos 20 dol.

Iš **Chicago**: J. Biskis 40 dol., dr. J. Bartkus ir J. Jurkūnas po 20 dol. Po 10 dol. E. Balceris, K. Dabulėvičius, S. Jurkūnas, P. Kalvaitis, V. Mažeika, J. Montvila, J. Našliūnas, M. Rėklaitis, K. Ramanauskas, J. Šulaitis, S. Virpša. Po 5 dol.: S. Adomaitis, J. Andrašius, J. Gaižutis, K. Jonuška, B. Pulkauninkas, A. Siliūnas, A. Rukas, A. Šantaras, A. Traška, B. Pupalagis, M. Valiukėnas, M. Naujokas 10 dol. ir ALB Milwaukee Apyl. Valdyba 16 dol. Kiti po mažiau.

Iš **Philadelphijos**: po 10 dol. P. Didelis, R. B. Če-

puliai, E. P. Mitalai, E. A. Veisai. V. P. Jankai 6 dol. Po 5 dol. auکوو: A. K. Špakauskas, J. Adomonis, V. Bigeris, Kauliniai, Mislaiuskai, B. Tvarkūnas ir kiti po mažiau.

Iš **New Yorko**: po 10 dol.: dr. B. Nemickas ir J. Rima- vičius.

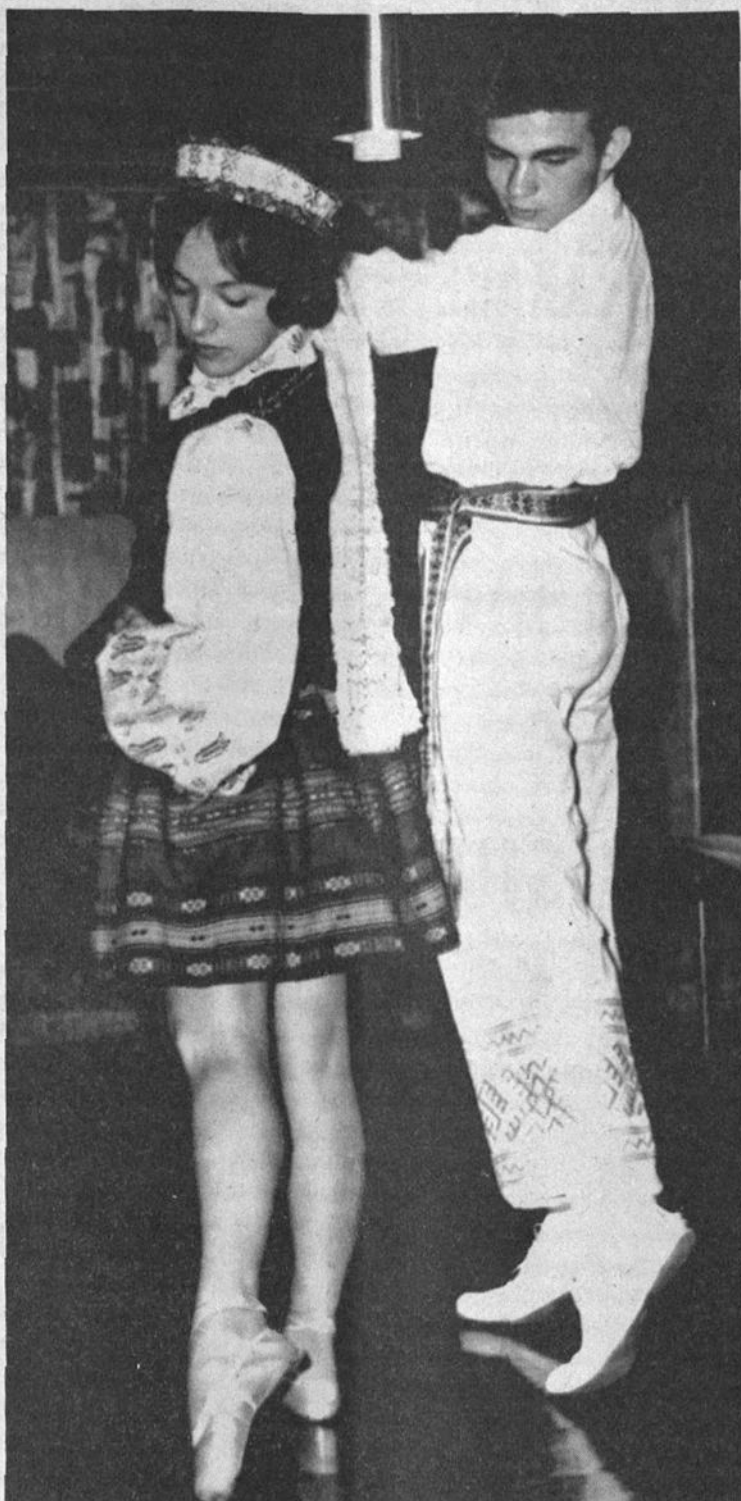
Visi auکووėjusieji ne mažiau 10 dol. gauna kaip dovaną neseniai LNF išleistą LAISVĖS KOVŲ DAINŲ knygą.

• **Dr. H. Montvilienė** iš New Yorko tarnybos reikalais lankėsi San Franciscose ir Palo Alto, Kalifornijoje. Šiais metais Dr. H. Montvilienė jau antrą kartą atsilanko Kalifornijoje, kur šį sykį be tiesioginių tarnybinių reikalų Stanfordo Tyrimų Institute, įnai dar atstovavo RCA bendrovės New Yorko Laboratoriją San Francisco mieste įvykusioje mokslinėje konferencijoje.

Ta pačia proga Dr. H. Montvilienė aplankė laikinai Kalifornijoje įsikūrusią bostonišką istorikę Dr. M. Gimbutienę, kuri čia yra gavusi vieniems metams stipendiją mokslinei studijai apie pabaltiečius paruošti.

• **J. Kriščiukaitis**, Dorchester, Mass. mokėdamas už Dirvą, prisiuntė ir \$3.00 auką.

Ruošiasi neolituany šventei

Danutė Miškinytė ir Rimas Sukauskas, vadovaujant Galinai Gobieniei, mokosi naujo šokio "Subatėlės belaukiant", kurį išpildys Korp. Neo-Lithuania 39 metų sukakties minėjime Detroito, gegužės 19 d. Henrose viešbučio patalpose.

J. Gaižučio nuotrauka

• **Dr. Kęstutis Paulis-Paulavičius**, vidaus ligų specialistas, balandžio 9-13 dienomis dalyvavo American College of Physicians suvažiavime Philadelphijoje, kaip tos kolegijos narys. Jisai priklauso Kankakee valstytinės ligoninės (kurios vedė neseniai paskirtas mūsiškis Dr. Misevičius) gydytojų štabui. Gyvena — Lisle, 2007 Ohio St. ir pacientus priiminėja savo kabinete — 107 W. Jefferson, Naperville, Ill. Telef. EL 5-4656.

Šis jaunas specialistas jau aktyviai įsijungė organizuoton lietuviškon veiklon.

• **New Yorko Skautų Taurunto** veikloje šiuo metu dausiausia reiškiasi šie vadovai: J. Bružinskas, A. Šetikas, B. Nemickas, V. Abromaitis, R. Budraitis, K. Šetikas, T. Sperauskas ir kt. Skaučių Neringos tunto vadovės — R. Bružinskienė, B. Šetikaite, K. Noakaite, Z. Vilkutaitytė, R. Kulytė, A. Vilpišauskaitė ir kt.

• **LB New Yorko I apylinkės** naujai išrinktą valdybą sudaro: A. Reventas, prof. K. Kepalas, V. Padvarietis, A. Dižpinigaitis ir V. Jonikas; kontrolės komisija: B. Kulys, S. Lušys ir J. Zaramskas.

• **Chicago giedrininkės**, per E. Juknevičienę, už įdėtą pranešimą Dirvai atsiuntė \$10.00. Tai ne tik retas, bet beveik vienintelis atsitikimas, kad už organizacijos prašomus skelbti pranešimus būtų atsilyginama. Paprastai — atsilyginama, bet ne pinigais, o pabarmais...

Giedrininkės Dirvą dėkinga.

• **Dr. St. Petrauskas**, Elizabeth, N. J. mokėdamas prenumeratą už Dirvą, prisiuntė \$5.00 auką.

JUOZO GINKAUS KARSTAS SKENDO GĖLIŲ VAINIKUOSE

Sekmadienį, gegužės 6 d., prie J. Garšvos laidojimo įstaigos, Brooklyne, apie 5 val. p. p. grupavosi minios žmonių, telkėsi visa tautiškai nusiteikusi visuomenė atiduoti paskutinę atsisveikinimo pagarbą senam Brooklyno tautinės veiklos tauriam lietuviui Juozui Ginkui.

Čia matėsi įvairių žmonių, neišskiriant nei komunistuojančių, nors jų "Laisvė" netaip jau "gentelmeniškai" apie velionį parašė.

6 val. prisipildė pilna salė, kurioje velionis buvo pašarvotas ir skendo gėlių vainikuose.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos 1-mo skyriaus pirm. Ant. Diržys, pravedė įžanginę kalbą Neo Lithuanų Filisterių Sąjungos vardu, apibūdindamas velionio J. Ginkaus nuopelnus lietuvybei.

Velionis priklausė prie daugelio įvairių draugijų. Buvo vienas iš Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos kūrėjų ir rėmėjų, buvo Tautinės Sąjungos 1-mo skyriaus garbės pirmininku, Korp. Neo Lithuania mecenatu, Dariaus-Girėno skridimo į Lietuvą vienas iš organizatorių ir rėmėjų, SLA 38 kp. ilgametis narys-veikėjas, Amerikos Lietuvių Tautininkų Klubo ilgametis narys ir rėmėjas, Lietuvių

Bendruomenės narys, BALFo eilę metų buvęs direktorius ir t.t.

Atsisveikinimo kalbas pasakė: Liet. Konsulas A. Simutis, savo ir savo kolegų vardu; Vacl. Alksninis, Tautininkų Sąjungos 1-mo skyriaus; J. Valaitis, Lietuvių Prekybos Buto vardu; P. Kulys, BALFo skyriaus vardu; P. Narvydas, Taut. Klubu vardu; J. Šlepetys, Liet. Bendruomenės vardu; Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos valdybos pirmininkas V. Abraitis — Sąjungos vardu.

Pirmadienį, saulei šviečiant, 9 val. ryto vėl rinkosi būriai žmonių. Velionis buvo laidojamas iš Karalienės Angelų bažnyčios, prie kurios parapijos priklausė. Bažnyčia buvo pilna žmonių. Mišias atnašavo trys kunigai, pamaldose dalyvavo visuomeninkas prelatas J. Balkūnas ir kun. dr. St. Vališaitis.

Po pamaldų, lydimas virtinė automobilių, velionio kūnas buvo nuvežtas į šv. Jono kapines. Taip baigė šios žemės ilgą kelionę taurus lietuvis Juozas Ginkus, nuliūdime palikęs žmoną Oną sūnų Juozą ir kitus artimuosius bei didelį būrį draugų su kuriais veikdavo lietuviškame judėjime.

(pr)

kės, kurioms vadovauja E. Juknevičienė, paaukojo 20 dol. Šią sumą Institutui jos paskyrė, pagerbdamos Lietuvos gen. konsulą dr. P. Daužvardį jo konsuliarinio darbo sukakties proga. Vyr. giedrininkės už paramą, kuri gaunama jau nebe pirmą kartą, Institutas nuoširdžiai dėkoja.

• **Chicago Aukštesniosios Lituanistinės Mokyklos**

abiturientui bei abiturientei, geriausiais pažymiais šiemet baigiančiam ar baigiančiai mokyklą, vienas lituanistinio švietimo rėmėjas, kurio pavardė prašyta tuo tarpu neskelbti, paskyrė 100 dolerių pinigine dovaną. Laimejusiame ji bus įteikta abiturientų išleistuvių iškilmingo akto metu, kuris numatytas birželio 3 d.

DETROIT

Maironio minėjimas neįvyks

Dr. kun. T. Žiūraičiui negalint laikyti paskaitą, numatytas gegužės 20 dieną Maironio minėjimas Detroito neįvyks.

CHICAGO

• **A. V. Račkauskas**, Dirvos atstovas Cicero ir Chicago, priima prenumeratas, skelbimus Dirvai. Adresas: 5113 Cermak Rd., Cicero 50, Illinois.

• **Ped. Lituanistikos Instituto** išlaikymui chigagiskės vyresniosios giedrininkės

• **Aidai** — mėnesinis kultūros žurnalas, savo balandžio mėn. laidoje vėl pasirodo ne tik kultūringa savo išore, bet turiningu ir visas kultūros šakas apimančia informacine ir analitine medžiaga.

Šiame numeryje rašo A. Baltinis (Romantiškojo kryptis gyvenime ir meno kūryboje), iškeldamas romantizmo ir tautiškumo sąsają.

Paulius Rabikauskas patiekia K. Širvydo biografinių duomenų pluoštą. Prof. Pr. Skardžius nagrinėja atliktą kalbotyros darbą Lietuvoje, gi Pr. Pauliukonis patiekia istorinę medžiagą apie praeito šimtmečio lietuvių spaudos kelius, pavyzdžiu imdamas "Žemaičių ir Lietuvos apžvalgą" — Tilžėje leistą tautišką lietuvių katalikų laikraštį.

Poetinės ir meno įtarpos nuveda į gan išsamias literatūros, mokslo, meno ir visuomeninio gyvenimo apžvalgas, kruopščiai ir išsamiai paruoštas ir aktualiai redaguojamas.

Dail. Vytautas Ignas (dešinėje) su žmona ir tėveliais per savo darbų parodos atidarymą Chicagoje, kuri susilaukė didelio susidomėjimo ir pirmąją dieną buvo parduota 12 paveikslų. Paroda vyksta Chicago Savings and Loan Association meno galerijoje, 6245 S. Western Ave. ir bus atidaryta iki gegužės 20 d. APAČIOJE: dalis svečių parodos atidaryme. Pirmoje eilėje sėdi dail. A. Valeška ir dešinėje dail. V. Igno tėveliai.

P. Petručio nuotraukos

Tokio dar nebuvo:

24,000 BTU (šiluminių vienetų) pajėgumo oro vėsintuvas gali būti įtaisytas lange. Telraukitės Gradinsko televizijų, radijų, vokiškų Hi Fi stereo aparatų ir vėsintuvų krautuvė, 2512 W 47th ST., Chicago Ill., FR 6-1998

L. S. T. Korp! Neo-Lithuania mecenatui

JUOZUI GINKUI

mirus, Ponią ONĄ GINKUVIENĘ, sūnų JUOŽĄ ir šeimą giliai užjaučia

L. S. T. Korp! Neo-Lithuania Filisterių Sąjungos Valdyba

Didžiajam senosios ateivijos lietuvininkui, išvariusiam gilią vagą lietuviškos veiklos dirvonuose ir Lietuvių Bendruomenės idėjų rėmėjui,

JUOZUI GINKUI

mirus, žmonai ONAI, sūnui JUOZUI ir giminėms reikiama nuoširdžią užuojautą.

L. B. Tarybos nariai gyv. N. Y.
L. B. N. Y. Apygardos Valdyba
L. B. I-mos Apylinkės Valdyba

Didžiajam lietuviui

JUOZUI GINKUI

mirus, mieląją ONĄ GINKUVIENĘ, sūnų JUOŽĄ bei marčią PATRICIJĄ širdingai užjaučiame.

Magdūtė ir Petras Ulėnai

Vienam iš pirmųjų Balfo organizatoriui, ilgamečiui šalpos darbų uoliam rėmėjui

JUOZUI GINKUI

mirus, mieliems: žmonai ONAI, sūnui JUOZUI su šeima ir kitoms giminėms reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdim.

Balfo 100-jo skyriaus vardu

Liudas Norkus